

Leh Muhacirleri

S. Rydz'e Lânet Okuyorlar

"Yolculuk buradan sonra ne tarafa? Diye sordum. Boyunlarını bükküp, kısmet... Allah bilir, dediler,,

Aylar var ki Lehistan'da harp bitti. Fakat oradan on ay evvel başlayan muhaceret anının hâlâ arkası gelmedi.

Artık tabii hayatın nisbi de olsa avdet etmiş olması lâzımgelen bu diyardan kaçıp, gurbet yollarına düştüğün sebebi ne olabilir?

Dün o taraftan yeni gelmiş bazı münevver Lehli gençlerle konuşurken evvelâ bu noktaya temas ettim:

— Biz, dediler, Garbi Lehistanlıyız. Harp başladığı zaman her Lehli gibi vazifemizi yaptık, daha doğrusu her şeyi yapmaya çalışıp hiçbir şey yapmadan Sarika doğru akıp gittik ve Sovyet Rusya'nın işgal ettiği münkadada sıkışıp kaldık. Orada mukadderata boyun eğerek oturuyorduk. Son günlerde Sovyetler, işgalleri altında bulunan Leh topraklarındaki müteci Lehlilere, asil memleketlerine dönmek mecburiyetinde olduklarını bildirdiler. Biz ne pahasına olursa olsun, Almanların elinde bulunan şehirlere avdet edemedik. Bu vaziyette hicretî terahî etdik ve işte böyle, yollara düştük.

Yüzüme gam dolu görülen bakan bu münevver insanları sordum:

— Olan oldu, fakat siz bu kadar çabuk mağlubiyetinizin sebebi neye atfediyorsunuz?

— Tek sebep; harbe hiç hazır olmamışızdır. Dışinden trınağna kadar en mükemmel silâhlarla mütece olan Almanların karşısında biz, cesaretimizden, erkekliğimizden başka sarılacak silâh bulamadık. Başımızda bulunan bunca senem ne yapmışlar, onu hâlâ anlamış değiliz. Bilhassa hava hücumlarına karşı müdafaa tertibatımız, hele tayyare kuvvetlerimiz, bir kelimeyle hiçtiler. Almanların henüz teşvâhtan çıkmış son sistem tayyarelerine karşı, biz zîm yedi sekiz sene evvelki köhne tayyarelerimiz ne yapabilirlerdik ki?

— Kaç defa gördük: Alman tayyareleri bir tenezzühe çıkmış gibi karşılığında yollarını keserek hiçbir Leh müdafaa bulmadan diledikleri gibi, hem de istedikleri irtifaa inerek, her tarafta mekik dokudular, ortalığı ateşe verdiler.

— Hani bizim tayyarelere karşı toplarımız, hani bizim tayyare filolarımız? Diye barbar bağırıyor, fakat hiçbir taraftan bir cevap alamıyorduk. İnancım ki Lehli çok cesur, çok vatanperver, çok fedakârdır. Ancak ne yapın ki silâhsız bırakılmıştır. Buna rağmen gücünün yettiği kadar çarpıştı ve 150 bin ölü verdi. Ordunun bu telefata bundan çok fazla olan sivil zayıfları da ilâve edebilirsiniz. Sivil halkı mahveden paniktir. Bu harpte gördük ki en feci şey işte bu âfet, yani paniktir. Eğer bu panik olmasaydı belki bir müddet daha mukavemet edebilirdik.

Alarm düdüğü tecrübesi

Seferberlik Müdürlüğü pasif koruma tecrübelerinden alarm işareti verecek düdüğü tecrübesini ya da yanda yapıyor. İsmarlanacak elektrik ve 40 da elle çevrilecek düdüğü gelince bu tecrübeler ikinci bir defa yapılabilecektir.

Üniversite heyeti dönüyor

Erzurumda bulunan Rektör Cemil Bilselin Riyasetindeki üniversite heyeti Erzurum'daki konferans ve müzahabelerini bitirmişlerdir. Dün rektör haftanın kapanış nutukunu vermiş ve yaptıkları tekliflerini neticesinden memnun olduğunu bildirmişti.

FİKRALAR-BİLGİLER

GÜNÜN SİMASI

General Franco

Dahilî harbin hitamını 1 nisan 1939 tarihinde İspanya radyoları şu sözlerle ilan etmişlerdi: (Bugün Kızlorduğu teslim aldıkdan sonra milli kıtalar hedeflerine erişmişlerdir. Harp bitmiştir.) İspanya birliğini intaç eden bu kardeş kavgası 1936 temmuzunda milliyetçi bir ihtilâlin patlaması üzerine başlamıştı. General Franco'nun idaresi altında 4 sene kadar süren bu âmansız, uzun bu çuşma esnasında bütün mamûreler harap olmuş ve bir milyon üç yüz bin kişi ölmüştü.

Hatırladık ki milliyetçilerin galip gelmelerine belli başlı iki şey âmil olmuştur. Biri General Franco'nun vaktinde iştirak etmiş bulunduğu Fas seferinde kıymetlerini bilfiil tartışmış olduğu Rif mücahidlerini İspanya'ya geçirebilmesidir. Diğeri de mihver devletlerinin yardımdır. Yeni Avrupa harbinin başlaması İspanya nazarlar pek tabii olarak İspanyaya çevrilmeyi. Çünkü, o, senelerce kimliydıyamıyacak kadar bitkin düşmüştü. Nitekim Fransanın mağlubiyetine kadar İspanya daha ziyade sükûtu tercih etti ve mihvercilerle dostluğunu tebarüz ettirmekle iftixa eyledi. Halbuki son günlerin haberleri Cebelütterlikle birlikte İspanyanın almakta olduğu kat'i vaziyetten de sık sık bahsediyorlardı.

Dün gelenler

Dünkü Semplon ekspresi üç yolcu ile gelmiştir. Yolcular arasında İrlanda'nın kadın, iki senedenberi Romada bulunduğunu ve oradaki ticarî hayat hakkında şunları söylemiştir: — Romada ticaret, İtalya harbe girdikten sonra birdenbire durdu. Birçok maddeler vesikâ ile verilmektedir. İtalyanın Akdenizdeki ticaretî tamamen durmuştur. Şimdi de bütün İtalyada ve bilhassa Romada eğlence yerleri kapanmaktadır.

Profesörler heyeti Erzurum'dan hareket ettikten sonra bir gün Ankara'ya kalacak ve bu hafta içinde şehrimize dönmüş bulunacaklardır.

General Franco'nun dün öğrendiğimiz nutku üzerine artık İspanyanın İngiltereye taarruzla başlayacak harbin yeni safhasında mühim rol oynayacağına hükmedebiliriz. 15 aylık sulh devresinden sonra iki milyonluk bir ordu yetiştirmeye muvaffak olan General Franco, mihverci dostlarına borcunu eda ederken 1704 sene evvel elinden geçirdiği Cebelütterliği istidat edebilecek ve Afrika müstemlekeleri taksim geçiren İspanyaya bir hisse çıkarmaya muvaffak olabilecek mi?

ŞEHİR HABERLERİ

Gazino Tarifeleri

Müşterilerden Yine Fazla Para Alıyor

İktisat Müdürlüğü Kaymakamlara Yeni Bir Tamim Gönderdi

İçkili lokanta, gazino ve eğlence yerlerinin kontrolleri devam etmektedir. Fakat bütün Belediye zabıtasının ve Teftiş Heyetinin mürakabesine rağmen birçok yerlerde mezessiz rakı verilmekte, hem de fazla fiyat istenmektedir. Birçok vatandaşlar kendilerinden fazla para alındığı yerleri ellerindeki hesap pusulaları ile Belediyeye gelerek bildirmekte ve vaziyeti izah etmektedirler.

Belediye İktisat Müdürlüğüne yapılan şikâyetler arasında fazla para istiyen müesseselerin istedikleri miktarı kağıt üzerinde tesbit etmek istememeleri ve bu suretle suistimallerini kapatmak yolunu tutmaları da vardır. Bununla ehemmiyetle alakadar olan İktisat Müdürlüğü kaymakamlara yeni bir tamim göndermiştir. Bu tamimde, her müessesenin 10 kuruştan yukarı masraflarda müşteriye muhakkak surette o yerin adını taşıyan ve müfredatını bildiren, garson tarafından da imza edilen bir konsomasyon pusulası verilmeye mecbur tutulması bildirilmektedir. Aksi hareket edenler en ağır para cezalarına çarplacak, hattâ üç günden az olmamak üzere en işlek günlerde de o müessese seddedilecektir.

Adliyede Yaz Tatili Bugün Başlıyor

Nöbetçi Mahkeme Ve Hâkimler

Adliyenin yaz tatili 5 Eylül akşamı nihayet bulmak üzere bugün öğleden sonra başlayacaktır. Adliye Vekâleti tatilde nöbetçi kalacak mahkemelerle hâkimlerin listesini dün mâddeumumillîge tebliğ etmiştir. Liste şöyledir:

Ceza mahkemeleri

İkinci Ağır Ceza mahkemesi (Kendi işlerinden başka Birinci Ağır Ceza'nın müstacel işlerini de görecektir), Asliye Üçüncü Ceza (Asliye Bir ve İkinci Ceza mahkemesinin işlerini de görecektir), Asliye Yedinci Ceza mahkemesi (Asliye Altıncı Ceza'nın işlerini de görecektir), Asliye Sekizinci Ceza mahkemesi (Cürmü meşhut işlerine bakan Asliye Dördüncü Ceza mahkemesinin işlerini de görecektir).

Asliye Hukuk mahkemeleri

Asliye On Birinci Hukuk mahkemesi (Kaçakçılık işlerine bakan Asliye Beşinci Ceza ile nüfus işlerine bakan Asliye Üçüncü Ceza mahkemesi ile teallik işlere bakan üzere Asliye Yedinci Hukuk mahkemesi, Beyoğlu dahil olmak üzere ahkâmî şahsiye ve evkaf işlerine bakan üzere Asliye Sekizinci Hukuk mahkemesi, ticaret işlerine bakan üzere Asliye Dördüncü Ticaret mahkemesi nöbetçi kalacaklardır.

Nöbetçi hakimler

Üsküdar Asliye Hukuk hâkimlerinden Münir, Asliye Cezadan Mehmet Ali, Asliye İkinci Hukuk mahkemesi hâkim muavin Nedim, Asliye Üçüncü Hukuk mahkemesi hâkim muavini Meliha Hukuk mahkemesinde, Asliye İkinci Ceza hâkim muavini Saadet, Asliye Yedinci Ceza hâkim muavini Edibe, hâkim muavini Muazzez, Ceza mahkemelerinde nöbetçi hâkimlere yardımcı olarak çalışacaklardır.

Sulh Ceza mahkemeleri

Sultanahmet İkinci Sulh Ceza mahkemesinde Birinci Sulh Ceza mahkemesi hâkimî Resid, meşhut suçlara bakan Üçüncü Sulh Cezada Münib, Fatih Sulh Cezasında İkinci Sulh Ceza hâkimî Ekrem, Beyoğlu Sulh Cezasında (Galata Sulh Ceza işleri dahil olmak üzere) Beyoğlu İkinci Sulh Ceza hâkimî Emin Ali, meşhut suçlara bakan Beyoğlu Üçüncü Sulh Cezasında hâkim Kâmil, Beşiktaş Sulh Cezasında hâkim Atıf, Kadıköy Sulh Cezasında Sıtkı Şefkati, Üsküdar Sulh Cezasında Veli, Beykoz Sulh Cezasında Celâl, Adalar Sulh Cezasında Niyazi, Etiler Sulh Cezasında Şevket, Bakırköy Sulh Cezasında hâkim Zeki, Kartal Sulh Cezasında hâkim Naci, Sarıyer Sulh Cezasında hâkim Feriâd nöbetçi kalacaklardır.

Sulh Ceza mahkemeleri

Sulh Hukuk mahkemelerinde sorgu hâkimliklerinin işleri müstacel mevzudan sayıldıkları için bunlar tatil yapılmayacaklardır.

Belediye

Dört memura işten el çektilirdi

Bakırköy Belediye Tahsil Şubesi muhasebecisi, Silivri muhasebe memuru Faik ve Bakırköy muhasebecisi Sükrü ile mutemed Bahamm 1210 lira sulistimal yaptıkları görülmüş ve bunlara vazifelerinden el çektilirerek iş tahhikat evrakile birlikte mâddeumumillîge verilmişlerdir.

Yeni ekmeğe çenisi

Yeni ekmeğe çenisinin ilk tecrübeleri yapılmaktadır. Bir çuval un - 98 ekmeğe çıkarılmaya başlandı. 98 ekmeğe çıkarılmaya başlandı. 98 ekmeğe çıkarılmaya başlandı. 98 ekmeğe çıkarılmaya başlandı.

Yeni ekmeğe çenisi

Yeni ekmeğe çenisinin ilk tecrübeleri yapılmaktadır. Bir çuval un - 98 ekmeğe çıkarılmaya başlandı. 98 ekmeğe çıkarılmaya başlandı. 98 ekmeğe çıkarılmaya başlandı. 98 ekmeğe çıkarılmaya başlandı.

Polis mektebinin yeni mezunları diploma alıyorlar ve Taksim âbidesinde nutuk söyleyen bir mezun

Polis Mektebi Mezunları Dün Diplomalarını Aldılar

Mezunlar Taksim Âbidesine İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

İki Çelenk Koydular

Rumanya için satılan eşya gönderiliyor

Rumanya'ya satılmış olan mallardan 1000 tondan fazla yapak ve tiftik yüklü Rumanya bandıralı Sulina şilebi bu akşam Kösenceye hareket edecektir. Şilep yakında tekrar gelecek kalan malları da alacaktır.

Şehrimizde bulunan Rumanya fabrikaları müessesileri ml mübayaasına devam etmektedirler. Tiftik ve yapak ihracat tüccarları bu sabah saat 10 da Ticaret Odasında umumî bir toplantı yapıp, fakat ve ikinci parti olarak Rumanelere satılmış olan 1000 ton tiftiği aralarında taksim edeceklerdir. Yapılan birlik tüccarlar arasında aralık telden Rumanelere satacaktır.

Garip Efgani yine beraet etti

Birkaç ay evvel yanında üç Meksikalı kadını beraber Avrupa'dan gelen Galip Efgani adında Yemenli birisi, Perapalas otelinde üç ay oturarak oteli 2500 küsur lira dolandırdığı iddiasile Sekizinci Asliye Ceza mahkemesine verilmiş, fakat mahkemesi sonunda beraet kazanmıştı.

Bu kararî Temyiz mahkemesi birkaç noktadan bozduğundan, mahkemeye yeniden başlanılmış ve dün de bitirilmiştir.

Mahkeme, hâdiseyi Perapalas oteli sahibi Misbah ile Galip Efgani arasında alelade bir alacak davası mahiyetinde gördüğünden maznun hakkında yeniden beraet kararı vermiş ve Misbahî Hukuk mahkemesine müracaatte serbest bırakmıştır.

Diğer taraftan Perapalas oteli sahibi Misbah, Galip Efganinin yanında getirdiği ve nikâhî karısı olduğunu iddia ettiği Meksikalı Anna Dezayas, Angela Dezayas ve anneleri Fransızca Dezayas aleyhlerine de Asliye Altıncı Ceza mahkemesinde bir dolandırıcılık davası açmıştı. Bu mahkemeye de dün sabah başlanmıştır. Ancak mahkemeye, sadece Galip Efganinin karısı Anna Dezayas gelmişti. Çok güzel bir kadın olan Anna, mahkemeye bir rapor vererek kız kardeşi Angelanın hastada olduğunu, annesinin de yanından ayrılmadığını söylemiştir.

Neticede mahkeme Angelanın ifadesinin otelde alınmaması ve Fransızca polis marifetile celine karar vermiş, mahkemeyi başka bir güne bırakmıştır.

31 sene evvel Tasviriefkâr

Donanmayı Osmânî

20 Temmuz 1909

Donanmayı Osmânîden (Berki Satvet) torpido kuvvetlerinin Temmuzun yedinci cumartesi günü İzmir muvasalatı eylediği ceraidî mahalliyede okunmuştur. İzmir limanında lengerendaz olan Fransız donanması toplar endatille Osmanlı harp gemisini selâmladığından (Berki) den dahi toplar atılarak mukabele edilmiştir.

Alyagot ve Kütahya torpidoları donanmaya itibak etmek üzere dün sabah Bahriyefide müteveccihen hareket etmişlerdir.

Hitler Nutuk Söyledi

"Harbin Devamı İçin Bir Sebep Görmüyorum,"

(1 inci sahifeden devam)

Yapan galip düştü bir galip değil. Bu sebepten dolayı cebrin yapılmış olan Versailles sulhu bir nevi hukuku düvel, hattâ bütün hukukların fevkinde bir hukuk yapmaksızın hususundaki İngiliz - Fransız teşebbüsü her bir namuslu Alman için gayrikabili tahammül bir hal oluyor ve bilhassa İngiliz ve Fransız devlet adamlarının her ne pahasına olursa olsun beşerî hukuk ve kültürün muhafızları olmak istedikleri Almanların gözünde gülünç bir mübalâsızlık ibaret kalıyordu. Öyle bir mübalâsızlık ki meydana getirdiği eserlerin azim biçareliği bu sahadaki kıymetini kâfi derecede tebarüz ettirmektedir.

Nasyonal - Sosyalist hareketi dahili işlere müteallik programında halkı yahudî sermayedarların bağlarından, plouto - Democrat istismarından kurtarmak istediğini ilân etmişti. Haricte de cebrin akdettirilen Versailles sulhünün zincirlerinden Almanyayı kurtarmak elzemdi. Almanların, muahedelerin gözden geçirilmesi hususundaki metalbatı zaruri, hayatı ve her büyük devletin hayat ve namusu için elzemdir.

Bunlar tarih tarafından çok mütedil olarak tavsif edilecektir. Buna rağmen bütün bu talepler, Fransız - İngiliz idarelerinin arzularına rağmen tahakkuk etmiştir. Biz hepimiz, bu revizyonların kısmi azamının, harpsiz tahakkuk etmesi olmasa keyfiyetini, Almaya idarelerinin parlak bir zaferi olarak telâkki etmek hakkını kazandık.

Hitler bundan sonra, bu hattı hareketin, harbedememek endişesinden mütevellit olmadığını ve 29 Eylül 1938 de München'de yapılan konferansta Almanyanın haklı taleplerinin sulh yoluyla hallini telkif ettiği halde demokrasilerin bunu Almaya nın azine affettiklerini, üstelik de kana susamış harp fırsatçılarla yahudilerin, meselelerin sulh yoluyla hâline asla tarafdar olmayarak, sırf keselerinin doldurmak maksadıyla Polonyayı tahrik ettiklerini söylemiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

Harp durdurulabilir

"Bu harp 2 Eylülde dahi durdurulabilir. Mussolini muhasamatin derhal durdurularak, sulh içinde müzakereye başlanmasını telkif etmiştir. Alman orduları müzaffer bir şekilde ilerledikleri halde bu telkifi kabul ettim. Fakat İngiliz - Fransız harpçileri sulh değil, harp istiyorlardı."

Tarih vesikalar

Hitler bundan sonra, Çavite garında bulunmuş olan ve emsalsiz tarihi kıymeti halz bulunan vesikalara temas ederek şöyle demiştir:

"Bütün bu vesikalar Gamelin, Dadiyer, Weygand vesairelerin el yazılarını ihtiva etmektedir. Binaaleyh, bunların hakikate uygun olup olmadıkları her an teyit veya inkâr edilebilir. Bu vesikalar, harple alakadar olanların hareketlerini, harbin yayılması hakkında birçok hakikatleri tenvir etmektedir. Bu vesikalar, bu buz gibi soğuk siyasetçi ve kumandanların nazarında, küçük milletlerin, hedefe varmak için kullanılan birer vastadan başka bir şey olmadıklarını göstermektedir. Bu vesikalar, bu adamların Finlandiyayı kendi menfaatleri için nasıl kullanmak istediklerini, Norveç ve İsveç harp sahada yapmağa nasıl çalıştıklarını, sırf buradan 100 firkalık bir yardım temin maksadıyla Balkanları nasıl ateşe vermeğe teşebbüs ettiklerini, kendilerine hizmete hazır olan Türkîyenin bitaraflığını kurnazca ve hayasızca bir şekilde istismar ederek Batum ve Baküyu bombardman etmek için nasıl hazırlıklar yaptıklarını, Belçika ile Hollandayı tedricen tutuşa düşürerek nihayet bunları zincirliyen erkânı harp anlaşmalarla nasıl kısıvrak bağladıklarını ve daha birçok şeyleri isbat etmektedir."

Ben haklı çıktım

Hitler, bu adamların milyonlarca insanın ölümüne sebebiyet verdiklerini ve kütle halinde sivil halkı barbaça bir şekilde şehirlere tahliyeyle icbar ederek harp sahnelerine sürüklemekten asla çekinmediklerini söylemiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

"6 Teşrinievvel 1939 da harbin başlangıçdanberi üçüncü defa olarak Alman milletine bu kürsüden hitap ediyorum. Bu münaasebete düşman memleketlerin aklı selim sahibi mesul şahsiyetlerle bizzat bu milletlerin efkârnumuyelerinin aklı selimine müraacaat ettim. Mantıkan neticesinin felâket olacağı mu-

hakkak bulunana bir harbin devamına karşı kendilerini ikaz ettim. Ve bilhassa Fransızlara hudutlarından başlayarak memleketlerinin içerilerine yayılacak harbin çok feci neticeler doğuracağına anlattım. Bu sözlerle dünyanın diğer milletlerine de hitap etmiş oldum. Maalesef bu müraacaatime karşı yalnız sağır kalma iktifa edilmedi. Bilakis harbe susamışların gayzını arttırdı. Ben haklı çıktım. Hâdiseler tamamın tahmin ettiğim gibi çıktı. İngilizler ve Fransızdaki mesul şahıslar bu hitabımı kendi harp menfaatlerine karşı tehlike! addettiler ve dolayısıyla derhal cevap vererek her türlü anlaşmanın imkânsız olduğunu, hattâ bir cürüm teşkil edeceğini, harbe kültür namına, terakki namına, medeniyet namına hattâ mukaddes din namına devam etmek lâzımgeldiği ve bu uğurda zencileri seferber etmek icap ettiğini ve böylece zaferlerinin muhakkak olduğunu bildirdiler.

Beni tahir ettiler

Birkaç gün içinde bu tahrikler beni bütün dünya nazarında bir alçak olarak telâkki ettirmeğe kâfi geldi. Beni, bilhassa şahsın beni tahkir ettiler. Zira ben sulh teklifinde bulunmuşum. Chamberlain, tam manasıyla yüzüme tükürdü ve arındıkları kapitalist matbuatın arzularına uygun olarak tekliflerimi reddetti. Ayne Churchill, Eden, Hoare Belisha gibi... İşte böylece bu kapitalist güruh avaz avaz şamata ederek harbin devamını istedi. Harp devam ediyor. Bir taraftan bu Fransız - İngiliz kumpanyası etraflarında harbi tevsi için yeni yeni kurbanları ararken, ben, bütün gayretimle Alman askerî kuvvetinin islahına çalıştım, yeni birlikler kurdum, yeni yeni harp levazımını ortaya attım ve yeni vazifelerini liyakatele başarabilmesi için Alman ordusunu talm ettirdim."

Hitler bundan sonra sözü Versailles'da Almaya zorla kabul ettirilene muahedeye intikal ettirmiş ve evvelce yarın programında da mündemiç olduğu veçhile bu meseleyi sulhen halletmek istediğini hatırlatmıştır. Bunu müteakip Hitler, harbin menselerini ve muhtelif safhalarını izah etmiş ve çok mufassal bir şekilde Norveç hareketini anlatmıştır.

Bilâhare garp cephesindeki harekâta geçen Hitler, harp başlangıcında Alman erkânharbiyesinin Maginot hattını yarmak üzere bir plân hazırladığını, fakat düşmanın Belçika ve Holanda üzerinden Ruhr havzasına doğru bir taraazza başlamak üzere bulunduğunu haber alınca, Almanyanın bu iki memleketin hudutları üzerinden mukabil taraazza geçmek mecburiyetinde kaldığını beyan etmiştir.

Hitler, Alman askerlerle kumandanların muahabeler esasında göstermiş oldukları kahramanlık ve liyakati medhû sena etmiş ve bu sırada birçok kumandanların isimlerini zikrederek bunları rütbe ve maddiyatlarla taltif ettiğini bildirmiştir.

Alman hava ordusunun müessisi ve Hitlerin sağ kolu olan Mareşal Göring de «Almaya Mareşali» unvanını almıştır.

Bundan sonra Hitler, haricî siyaset sahasındaki programını şu iki hedefi ihtiva etmiş olduğunu hatırlatmıştır:

1 — İtalya ile samimi dostluğu idame ettirmek.

2 — İngiltere ile aynı şekilde münaasebat tesis eylemek.

Hitler, her iki memleket için büyük bir saadet teşkil etmiş olacak olan bu münaasebatı temine muvafık olmadıkları teessürlerini izhar etmiş, bilmukabele İtalya ve onun şefi Mussolini ile kurduğu sarılmaz dostlukta duyduğu zevki tasvir etmiş ve iki millete yapılan hak-sızlığın zaferle silineceği hususundaki kanaatini bildirmiştir.

Hitlerin istikbale ait sözleri büyük bir ehemmiyeti haizdir. Bu nuktaktan şu netice çıkıyor, ki Alman ordusu zaferlerinden sonra, her zamankinden ve 10 mayıstan evvelki halinden daha kuvvetlidir. İfade bakımından dahi bu kuvvet artmış bulunmaktadır.

Hitler bundan sonra, düşman devlet adamlarının, Almaya ile Rusya arasında yeni bir ihtilâf bekleyen ve inkisarı hayale yıkılan ümitlerinden bahsetmiştir.

Tekrar 6 Teşrinievvel 1939 a rücu ederek Fransa ile İngiltereye vâkı müraacaatından bahseden Hitler, cezire edecek vakayii aynen tahmin etmiş olduğunu söylemiş ve bunu

katiiyetle bilmekte beraber o sırada yine sulhü istemekten vazîh olmadığını, fakat harp levazımını fabrikatörlerinin başka türlü istediklerini ilâve etmiştir. Burada Hitler, istikbalden bahsederek harple alakadardaların Kanadaya gideceklerini, fakat halkın İngilterede kalacağını söylemiştir. Bilâhare sözü tekrar harbe getirerek: «Ben hiçbir zaman harp yapmaktan istemedim. Benim gayem harp değil, yüksek bir kültüre dayanan yeni içtimaî bir nizam kurmaktır» demiştir. Führer bu münaasebete Churchill'in son nutuklarından birine temas etmiş ve Churchill'in harp istediğini bulduğunu tebarüz ettirmiş ve bunun doğurabileceği netayıçten bahsederek tavsif edilemeyecek ızdırapların milyonlarca insanın üzerine çökeceğini anlatmış ve kehanette bulunarak muayyem bir cihan imparatorluğunu ayaklaacağını, halbuki kendisinin katiiyet böyle bir imparatorluğu yıkamak emeli beslediğini söylemiştir: «Bu cidal iki taraftan birinin tamamen imhasile bitebilecektir. Churchill Almanyanın mahvolacağını sanıyor, ben ise mahvolacak olanı biliyorum.»

Son defa olarak Hitler, aklı selime hitap ederek: (Harbin devam için ortada bir sebep görmüyorum) demiş, fakat Churchill'in bu hitaba da kulak asmayacağını bildiğini ilâde etmiştir.

Bununla beraber Almanlar son bir fırsat da bahsetmiş olmaktadır.

Hitler sözlerini harbin safahatına intikal ettirerek demiştir ki:

«Kış ayları harp hareketini durdurmuştur. Fakat baharda İngilizlerle Fransızların Rus - Fin müca-

delesine karşı Finlandiyaya yardım etmek istediklerini, fakat bunu Finlandiyayı muhafaza için değil Almaya ile teşriki mesal ettiği zehabını besledikleri Rusyanın işlerini bozmak ve harbi Baltığa sokmak istediklerini, aynı zamanda da müttelik harp sürasını Balkanları ve Anadoluyu ateşe bulamak suretinde Rus ve Rumen petrolünün ve İsvetçeliğinin Almaya gelmesine engel olmak istedikler. Bu gaye ile Norveç ve İsveç işgal edilecekti.

Hitler, Almanyanın Norveç yaptığı ihraç hareketini, ancak bu memleketin müttelikler tarafından işgal edileceği hususunda kat'i delil ele geçirildikten sonra başladığını söylemiş ve denizde 10 misli faik bir düşmana karşı elde edilen bu zaferin dünya harp tarihinde emsalsiz bir harika olduğunu ilâve etmiş ve Alman kuvvetlerinin Norveç fiyortlarından birçoklarını İngiliz gemilerine mezar yaptığını sonradır ki, İngilizlerin harp sahasında son derece mütehasis oldukları «Parlak çekilme harekâtına» tevessül ettiklerini söylemiştir.

Hitler, garp cephesindeki harp safhalarını da bütün tafsilâtla anlattıktan sonra Alman ordusunda ve yüksek bir maneviyat gösteren Alman milletine şükranlarını bildirmiş ve bugünkü Fransız ricalinin 6 Teşrinievvelle tekaddüm eden düşüncelerini artık muhafaza etmediklerini ümit ettiğini, esasen onlardan hiçbir zaman sulhen başka birşey istemediğini söylerken sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Churchill, İngilterenin sonuna kadar harbedeceğini ve İngiltere işgal edilsen bile harbe Kanadada devam edeceğini söylüyor. Ben kendi hesabıma, bütün İngilterenin, İngiliz gemilerinin miktarına rağmen, Kanadaya taşınabileceğini hiç zannetmiyorum. Maamafih bizzat Churchill'in şimdiden Kanadaya naklettiği ailesi altınlarına ihtihak edemeyeceğini iddia edecek değilim. Fakat kana susamış olan Churchill şunu düşünmüyor, ki kendisi bu «Parlak ve stratejik çekilme hareketi» ni yaparken, kan ve ateş içinde atmış olduğu İngiliz milleti mahvû perişan olmak tehlikesine maruz bulunacaktır.

Bu fecî harp sahneleri belki Churchill'in canavar kalbini ürpertmez. Fakat ben İngilterenin aklı selimine son bir müraacaate bulunmayı son bir videdan boreu biliyorum. Almanyanın harbi kaybetmesine imkân ve ihtimal yoktur.

Churchill, benim bu sözlerimi yine bir zâf eser olarak telâkki etmekte hürdür. Bundan evvelki müraacaatlerim de zâf eseri telâkki ettiği gibidir...

Üzerime aldığım vazifeyi sonuna kadar yapacak ve muvaffak olacağım. Zafer Almanyandır.»

Yeni Tersanenin Projeleri

(1 inci sahifeden devam)

bir taraftan da diğer muamelenin tekemmülüne çalışılmaktadır. Yani erkânharbiyenin mütaalesinin alınması ve hükümetçe karar verilmesi hususları tedricen tamamlanmaktadır. Tersanenin 8 - 10 milyon sarfıle meydana geleceğini tahmin ediyoruz. Diğer taraftan İstinye ve Kasımpaşa havuzlarının tevsi ve islahı için icap eden tedbirleri aldık. Şimdiden bu işe başlanmıştır. Lâzımgelen tadilatı yapmakta devam edeceğiz. Böylelikle ticaret filomuzun daha çabuk ve daha esaslı tamir edilmesini temin edeceğiz.»

Deniz Ticaret mektebinde

«Ortaköydeki Deniz Ticaret mektebinin, denizciliğimizin ihtiyacı noktasından islah edilmesini ve mektep programını yüksek tahsil derecesine ırcamı za-rurî gördük. Bunun için icap eden teşkilât lâyihasını hazırlayarak Meclise verdik. Lâyihamın müzakeresi bugünlerde yapılmaktadır. Bu suretle mektepte yüksek tahsil derecesini yapacak olan talebelerin istikbali temin edilmiş olacaktır. Ticaret filomuzun ihtiyacı her sena nisbet dahilinde alınarak tahsillerini ikmal edecek ve yetiyecek olan talebelerle karşılanacaktır. Yetişen talebelerden birinci derecede kabiliyetli olanlar tahsillerini daha yüksek derecede tamamlamak üzere cenabi memleketlere gönderileceklerdir.

Deniz Ticaret mektebinin islahı, bizim için birinci derecede lüzumlu ve ehemmiyetli telâkki edilmektedir. Ticaret filomuzda yitirilecek yeni ve modern faaliyetin ancak filo elemanlarının teknik esaslarla yetiştirilmesi ve tahsillerinin iyi olması mümkün olabileceği kanaatindeyiz. Şimdi bu yolu tutmuş ve üzerinde yürümeye başlamış bulunuyoruz. Mektebin tahsil ehemmiyeti, şüphesiz muallim heyetinin kıymetlerine bağlıdır. Bunun için iyi muallimler elde etmeğe çalışacağız.»

Vilâyetler arası telefon hatları

«Anadolunun bilhassa garp kısmında vilâyetler arası telefon hatlarının inşasına muntazamen devam edilmektedir. İzmir, Aydın, Manisa, Balıkesir, Denizli, Isparta, Bodrum, Afyon, Adana, Mersin ve diğer bu civardaki vilâyetlerimiz telefonla birbirlerine bağlanacaklardır. Bu yıl içinde bunlardan birçoğu birbirlerine bağlanmıştır.»

Demiryolları inşaatı

«Hükümetçe inşalan kabul edilmiş olan demiryollarının inşaatına devam edilmekte olduğunu biliyorum. Bunların başlıcaları Musul ve Van istikametinde olan hatlardır.

Ankara - Bolu ve Bursa - Karaköy arasında da demiryolu inşası için istislahatlar yapılmakta olduğundan malûmatımız vardır.»

Hava seferleri

«Ankara, İstanbul, İzmir, Adana hava seferleri, bazı hava meydanlarının tamiri ve asfalt olarak inşası için durdurulmuştur. Bu inşaat tamamlanmak üzeredir. Yakında hava seferleri tekrar işlemeğe başlayacaktır.»

Yeni vapurlar

«İngiltereye ismarlayacağımız 11 vapur inşasının geri kaldığı malûmdur. Fiyat üzerinde İngiliz firmalarla uyusamadık. Onlar, son vaziyetleri üzerine inşa at malzemesinin pahalılandığını söylüyorlar fazla para istedikler. Biz kabul etmedik. Tekrar müraacaat edeceğiz söylemişler. Fakat umumî ahval daha ziyade karıştırdı. Bir daha bu iş üzerinde temas kabul olamadık.»

Almanyada kalan vapurlarımız

«Denizyollarının Almaya kalan dört vapurunun ahvalı dolayısıyla gelemediğini biliyoruz. Muharip iki taraf hükümetleri bu vapurların memleketimize nakline müsaade etmek istediklerse de, harp vaziyeti dolayısıyla mesuliyeti üzerimize alarak nakilden içtinap ettik. Bu vapurları henüz teslim almamış bulunuyoruz. Verdığımız ilk taksit paraları bizzat Almanlardan alacağımızdır. Bu hususta aramızdaki mukavele bakıldık.»

Yeni gümrük kanunu hazırlanıyor

Ankara, 19 (Hususî) — Gümrük ve İhtisalar Vekâleti müsteşarı Mahmud Nedim Gündüzalp'ın reisliğinde komisyon, yeni gümrük kanunu projesini hazırlamaktadır. Bu kanun en ileri adedilen memleketlerin mevzuatından istifade edilerek ve memleketimizin iktisadî icaplarını gözönünde tutmak suretinde meydana getirilmekte ve bilhassa iş sahiplerine birçok kolaylıklar temin edilmektedir.

ASKERİ BAHİSLER İspanya Da Harbe Girecek Mi?

İspanyanın mihver devletlerle harbe girmeğe karar vermesi takdirinde onun daha fazla bir geçit, bir hareket üssü olarak vazife alacağı tahmin edilebilir

İspanyol ordusunun dağıtılardan bir kısmın geçid resminde

İspanyanın şimdiki vaziyeti, Mihver devletleri lehinde, gayrimuharipliktir. Onun, uzun süren ve bütün kaynaklarını zedeleyen dahili bir harpten yeni çıkmış olması dolayısıyla yeni bir maceraya atılması beklenmiyordu. Fakat son günlerde İspanyanın vaziyeti, mühim bir değişikliğe geçirmektedir. General Franco dünkü beyanatında Cebelüttanğın istirdadından ve Afrikada genişlemekten bahsetmiş, bu da onun bir taraftan İngiltereye karşı harbe girmek, diğer taraftan Fransanın ihidamından istifade etmek istediğini göstermiştir.

General Frankonun bu vaziyeti alması üzerine, İspanyanın askerî vaziyetini gösden geçirmeyi faydalı gördük.

İspanyanın nüfusu, dahili harpten önce 23 milyon tutuyordu. Dahili harbin sebep olduğu ziyat ve muhaceret yüzünden nüfusun mühimce bir sadmeye uğradığı muhakkaktır. Bununla beraber müdafaa kuvvetlerinin eski seviyede tutulmasına ehemmiyet verildiği şüphe götürmez.

İspanyanın hazarı kuvveti 140 bindi. Seferi kuvvetinin 1 milyon tutabileceği tahmin olunuyor. Fakat dahili harp, memleketin istihsal kaynaklarını tahrip ettiği ve İspanya, dahili harbin bu tesirlerinden kurtulmaya vakit bulamadığı için onun yarım milyonluk bir kuvvet dahi çıkarabilmesi şüpheli sayılıyor. Çünkü memleket veridatı ve iktisadî kaynakları bu yarım milyonu da beslemekten âcizdir. Son günlerde General Frankonun yarım milyonluk bir ordu vücut getirmeyi en belli başlı hedef saydığına dair bazı sözler söylendise de bunun kolay kolay başarılamayacağı da yine İspanyol kaynakları tarafından itiraf olunduğu da anlathıyordu.

İspanyanın deniz kuvvetleri de dahili harp sırasında adamakılı zedelennmişti. Dahili harbin başlamasından önce İspanyol donanması iki saffiharp gemisinden, ye-di kruvazörden ve müteaddit küçük gemilerden müteşekkildi. Dahili harbin bunları neye uğrattığı, İspanya Hükümetinin zararları ne derece telâfi ettiği malûm değildir.

İspanyanın 200 tayıyareden müteşekkil bir hava kuvveti de vardır. İhtimal ki bu hava kuvveti Mihver devletlerinin yardımile genişletilmiştir.

İspanyanın Mihver devletlerle harbe girmeğe karar vermesi takdirinde onun daha fazla bir geçit, bir hareket üssü olarak vazife alacağı ve bu hizmet mukabilinde Cebelüttanğın istirdattan başka Afrikada genişleyeceği tahmin olunuyor.

Buralarda yapılacak harbi, daha fazla Alman ve İtalyan kuvvetleri deruhte edecek ve ilk hedefleri Afrika olacaktır.

Pasif korunmada çalışanları himaye

Ankara, 19 (Hususî) — Pasif korunma teşkilâtında çalışanlar gerek hazarda tecrübe esasında, gerek kısmi veya tam seferberlikte yaralanmış veya ölümlere uğramış ve ya kendilerine maaş bağlanmak üzere telkikata başlanmış ve alakadardaların fikrine müraacaat edilmiştir. Bu projenin kesbi katiiyet emesi mutlak addedilmektedir.

Türkçenin istiklâli Muhafazaya Mecburuz

(Spontané) kelimesi gelişigüzel bir misal olarak ileri sürülmüştü. Maksud bu kelimenin alâde lügat manasını veya ilmi manalarını münakaşa değildi. O frenkçe kelimeyi veya ona benzer başka yabancı kelimeleri kullanmaya hiç te muhtaç olmadığımızı göstermek için türkçe bir iki mukabilini zikri ile iktifa etmiştik. Bir tarihte Pastörün hayatından bahsederken (Génération spontané) tabirinin türkçe mukabilini bulmak ilüza etmiş, himmet ve ihtias sahibi biri çıkmış, bunu (Tenasül bizatihi) diye pek güzel tercüme etmiş. Yarn bir başkası çıkar, çağırır, çabalar ve (Spontanéite des masses) için de herkesin kolayca anlayabileceği türkçe güzel bir karşılık bulur. Lisani telakümü ettirmenin, sağlam esaslar dairesinde ilerletmenin başka yolu ve çaresi yoktur.

Bizim gazeteci arkadaş (Spontané) yi bir aralık (tav'i) kelimele tercime ettiler, bu arapça kelimeyi kim anlar? diyor. Herhalde az çok okumak, yazmak bilenlerin hepsi anlar. Çünkü okumak yazmak bilenler, türkçede pek müstamel bir (tav'an ve kerhen) tabiri olduğuna vakıftırlar, bu tabirin delâletile de (tav'i) den maksut olan manaya kolaylıkla intikal edebilirler. Fakat frençe bilmiyorlarsa, (ki karin ekseriyeti frençe bilmez) spontané kelimesinden kat'iyen bir mana çıkaramazlar.

Muhabetimiz gayet garip bir mantık ta yürüterek, arapça istihlah kullanırsak bunu yalnız Arap ve Türk anlar, fakat frenkçe tabiri kullanırsak bunu bütün frenk âlemi anlar, diyor. A efendim, bizim türkçe yazdığımız yazıları hangi frenğin okumasının imkânı vardır, ki o yazıda kullanacağımız bir veya birkaç frenkçe istihlahat frenkleri için bir fayda tasavvur edilebiliriz? Türkçe beynelmil bir lisan mıdır ve hiçbir vakit beynelmil bir lisan olabilir mi? Bizim lisanımız sırf bize, Türk âlemine mahsustur, bütün yazılarımızı, kitaplarımızı da Türkler için yazıyoruz, takip edeceğimiz yegâne gaye de, kullanacağımız kelime ve tabirlerin Türkler tarafından kolaylıkla anlaşılmasına çalışmaktan ibaret olabilir.

Telefon, telgraf, otomobil gibi (az çok her millet tarafından kabul edilmesine zaruret hasil olan) kelimeleri biz de alır ve kullanırız. Fakat geçen gün gösterdiğimiz misalde olduğu gibi bu beynelmil kelimelerin güzel ve dilimize uygun mukabilini bulunca tereddütsüz onu tercih ederiz. Fransızların (Avion) kelimesini almayarak yerine tayyare veya uçak dedimiz gibi. Dün tayyare kelimesini bulmakta dâkin ettiği-miz bu usulü, yarn yeni herhangi bir frenkçe kelime için de tabik edilebiliriz ve etmiye de kat'iyen mecburuz. Çünkü ancak bu suretle güzel türkçemizin istiklâli muhafaza edilebilir. Gazeteci arkadaşta pekâlâ bilir, ki dört başı mamur tam bir istiklâl için, yalnız siyasi ve millî istiklâl kifayet etmez, mutlak lisan istiklâli de lâzımdır. Hattâ müstakil ve mazbut lisan olmanın bir milletin, millî istiklâli de hiçbir vakit tekemmül etmiş sayılamaz.

Biz asırlarca elimizi, ayığımızı bağlamış olan ve (Uhudu atıka = Capitulations) denilen zincirleri ancak Lausanne muahedesiyle kırıp atabilmiştik. Milleti siyasi esaretten kurtarmak için bu kadar emek sarfettikten sonra şimdi güzel türkçemizi, medeniyet trenine binmek bahanesile, kendi elimizle frenk kelimelerinin esareti altına mı koyacağız ve lisanı bir nevi (Capitulations) mu ihdas edeceğiz?

Bugünkü şartlara göre harbin her yerden önce İspanyaya yayılması ihtimal dahilindedir.

«Evet, malûm, ilim ve fennin (Devamı sahife 5, sütun 7 de)

Vecizelerin şerhi

Bugünkü insanlar, yoltuz halkçı ik ile diktatörlük, hüriyet ile esaret, ıleri ile geri şikâri arasında muhayyer degildir. Medeniyet ile vahşet şikâri arasında birini seçmek karşındadır. ROOSEVELT

Beşeriyetin devrimizde karşılaştığı buhran bu mahiyetteydi ve Amerika Cümhurreisi Mister Roosevelt dñn söylediği nutukla bu buhranın hakiki ehemmiyetini tebarüz ettirdi. Diktatörlük, esaret, gerilik, bir kelime ile ceberuta dayanan sistemlerin hepsi de maziyeye aittir. Tarih, insanlar bütün bunları denemiş, milletler hepsile mücadele etmiş ve dayayı kazanmıştır.

Fakat bugün insanlık âlemi, aynı buhranlarla yeniden karşılaşılıyor ve bu buhranlarla mücadele mecburiyetini hissediyor.

Mister Roosevelt'in bu sözleri söylediğine bakarak onun diktatörlüğe demokrasi cephesini tutup harbe gireceğini sanmamalı. Onun maksadı Amerikayı korumak ve Amerikanın bu iki şikâri karşısında kalmamasını temin etmektir. Amerika ancak bu iki şikâri bir karşısında kaldığı zaman harbeder.

Kendini korumak, taziz ettiği prensipleri ve müesseseleri yasatmak istiyen her şerfli milletten de bugün yapacağı şey dikkatli, uyanık ve hazırlıklı olmak ve bu sayede bu şikârin vahşete dönlüşü tarifiyle karşılaşmaktadır.

Aile Hayatı

Türk kızların sukuttan, aileleri şerefsizlikten korumak ve içtîmâî bünyemizde yaranın büyümesine, facialar doğurmasına meydan vermeden bastırarak en önde gelen millî vazifelerimizden biri olmalıdır.

Gün geçmez ki, gazete sütunlarında şöyle bir haber gözüme ilişmemiş olsun: Tahtakalede açığı yamağı Ahmet, metresi Emineyi sekiz yerinden bıçaklamıştır. Veya, böhreki Hasan, dostu Fatmayı öldüresiye dövmüştür... vesaire...

Bu metres kelimesi, meşrutiyetten önce bize Pariste Fransız bangerleri ve yüksek ediplerinin yaşadıkları süperlüks hayattan geçmiştir. Vaktile, bizim bazı yüksek ailelere mensup kimseler de, Fransızları taklit ederek, evdeki kanısından başka, Beyoğlundaki nikâhsız bir kadınla yaşarlardı. Buna eski kadınlarmız Mantanoto derlerdi. Bu gibi nikâhsız kadınları hususî bir ikametgâhta oturtmak ve beslemek iktidarında olmaları da umumhanelerde bir dost tutarlardı. Şimdi bu haberlerden anlaşılır, bir takım genç kızların veya bekâr erkeklerin serbestçe buluşarak metres hayatı yaşadıklarıdır. Bazi evli erkeklerin, metreslerini aile muhitine alırdıkları da duyuluyor. Söylendiğine göre: Bu hal, köylerimizin içine kadar yayılmıştır. Çiftçilerimiz de evvelce dört kadın nikâh ederken şimdi resmî nikâhli bir kadından başka üç, dört te nikâhsız kadınla münasebette bulunabiliyorlar. Medenî kanunun tatbikinden sonra bu gayri resmî, gayri meşru kadınlardan doğan çocukların çokluğu, bunların babalarının siciline geçirilmesi maksadile kanun nesri, hâdiseyi açık bir şekilde anlatmaktadır. Umumî Harbin doğurduğu sefalet ve yoksulluk, âdetlerimiz için pek aykırı gelen vesikaşulünü, medeniyetin bir zaruretini olarak kabul ettirmişti. Bu defa da daha vâsi bir şekilde metres, bazılarının talâfuna göre (metres) tarzında türkçeleşen, gayri meşru şekilde bir kadınla nikâhsız oturmak âdeti gittikçe yerleşmektedir. Nikâhsız bir kadınla beraber yaşamayı, ister metres veya mantanato, ne dersek diyelim, kanunî tabiriyle fuhuştan başka bir şey değildir. Bu metreslerin yaşlarına dikkat ediyorum: Ekseriya 17 - 20 arası, yani evlenecek, bir aile teşkil edecek bir çağ demek. Bazan 13 - 15 yaşları a-

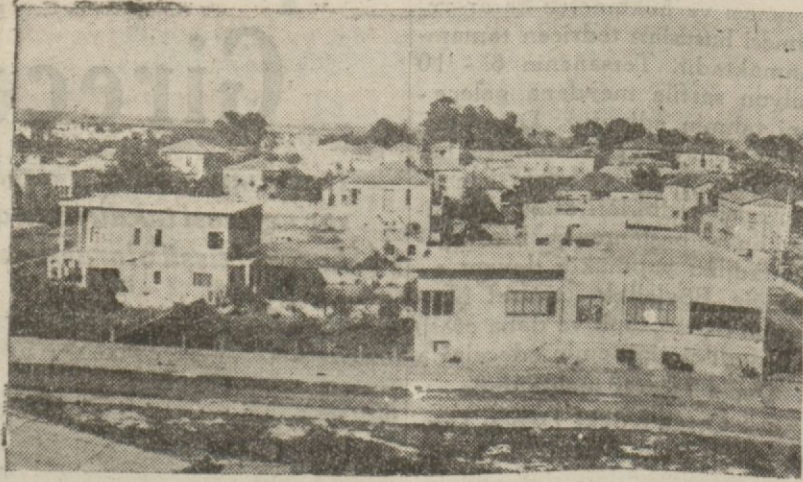
rasında birçok kızların pek serbest bir şekilde ötede beride dolaştıkları da görülüyor. Bu kabil sukut etmiş kızlar hakkında ah-lâk zabıtasından malûmat almak kabilirdi. Bazı mübahedelerle göre bu felâketzedeler sayısını tabii haddi aşmış hissinin veriyor. Bu hususta ne kanunu tenkit ve ne de bir cemiyette fuşun büsbütün ortadan kalkacağı iddia edilebilir. Fakat, yirmi beş, otuz yıl önce, ebeveyninin sıkı terbiyesi altında yetişen ve aile sahibi oluncuya kadar iffet ve ismetini muhafaza eden kızların sukuttan, fuşu atılmalarının neticesini düşünüyorum. Aile ocağı kadınla başlar, çocuğu o terbiye eder, hattâ nesli de o yetiştirir. Bir kızın sokakta kaldırım üzerine düşmesi, bu bakımdan ne büyük bir kayıptır ziraat. Eski Türk içtîmâî hayatında kızların namus ve iffetle yetişmesine itina etmek, bir ailenin başlıca düşüncesini teşkil ederdi. Bugün şahidi olmak mevkiinde kaldığımız hâdiseler, Türk içtîmâî hayatı içinde genişleyen bir yara olmak istidadında olduğunu gösteriyor.

Hiçbir millet ve hiçbir içtîmâî hüvyet, bu kabil serbest kızların vücudile övünemez. Zira bunların yarısını anneleridir. Bunlardan yetişecek çocukları, ömürlerinin sonuna kadar alınlarında kara bir leke taşıyacağı mahkûm olduklarını unutmuyoruz.

Bu bozukluk neden ileri geliyor? Bu, tabii mi, veya bir terakkî eseri midir? Fuşun birçok sebepleri vardır. Bunun münakaşasına lüzum yoktur. Sebepler, şahsa, aileye, muhite göre değişir. Bazi ahvalde fakirlik iptizale sevkettiği gibi, zenginliğin icabı, zevk ve sefalet, bilhassa görenek de fuşu sebep olur.

Bunları birer birer tetkik ederek, fuşu mâni olunmasa bile tahdidi çarelerine bakmak, Türk kızlarını sukuttan, aileleri şerefsizlikten korumak ve içtîmâî bünyemizde yaranın büyümesine, facialar doğurmasına meydan vermeden bastırarak en önde gelen millî vazifelerimizden biri olmalıdır.

Akdenizin İncisi: MERSİN

Mersinden bir manzara

Mersin (Hususî) — Akdenizin incisi denmeğe bîhakkin lâyık olan güzel Mersin, 1923 den evvel basit ve küçük bir kasaba iken 16 yıldanberi sarfedilen gayretlerle cenubi Anadolu'nun en şirin, mamur ve medenî bir şehri haline gelmiştir. Kaydedilen terakkiler meyandan nüfus artışı başta gelir. 923 de 18 bin radesinde olan insan sayısı bugün 28 bine ulaşmıştır. Mersin, ormanlarından ve zengin ovalarından mühim istifadeler temin ediliyor bir ziraat memleketi olduğu gibi içersine ondan fazla vilâyetin dahil bulunduğu geniş bir hinterlandın ihraat ve ithalatını yapan işlek bir iskeleler. Son zamanlarda narenciyecilik ve turfanda sebzeçilik çok ilerlemiştir. O derecede ki, bu gün Mersinde yetişmiş ve yetişmekte olan 350 bin narenciye ağaç ve fidanı mevcut olup bu yıl da kırk binde yakın fidan dikilmiştir. Mersin bütün Türkiye'ye ilk turfanda sebze gönderen mıntakaların başında gelmektedir.

Fakat, ticareti ziraatten daha önemli bir mevki işgal eder. Üç buçuk milyon insan yaşadığı on iki şark ve cenup vilâyetinin yegâne ihraç ve ithal iskelesi olan Mersinin senelik ticarî muamelesi 320 bin tonna hâli olmakta. Demiryol sebekemizin tevessüü, Ergani bakır tesisatının ikmalî, krom istihsalatının tezayüdü ve memleketin İktisadî bünyesinde husule gelen inkişaf bu miktarda gittikçe arttıran âmillerden-

dir. Mersinin bu bakımdan haiz olduğu ehemmiyeti tekdîr ediyen İktisat Vekâleti ilk umumî mağazayı 600 bin lira sarfille burada inşa ettirmiştir.

Cenup ve şark Anadolu'nun bu derece mühim bir ihraç ve ithal iskelesi olan Mersin, ne yazık ki, henüz bir limandan mahrumdur. Bu yüzden görülen zararın yüz binlerce liraya vardığı bir hakikattir. Maamafih, dünyamız sükûna kavuşmasında müteakip bu işin de başarılabacağına şüphe yoktur.

Kültür sahasında elde edilen muvaffakiyetler çok yüksektir. Mersin şehrinde bir orta, on ilk, bir ana, bir akşam ticaret mektepleri mevcuttur. İlk tahsil çağında olan çocukların yarısından fazlası okullara devam etmektedir. Gençler, her suretle ehemmiyeti haiz bir şahrimiz olan Mersinde henüz bir lise açılmamasından müteessirdirler.

Toprak üstü eserlerine gelince, bunları şöylece sıralayabiliriz: Beton, parke ve makadam şose olmak üzere 15 kilometre uzunluğunda yol, on binlerce metre murabbaı kaldırım, her türlü fenni tesisatı havi asri mezarlık, modern bir plâj, kışık ve yazlık aile parkları, geniş bir et-balık ve sebze hâli, umumî helâlar, Belediye dairesi, beton iskele, ihraçat hangarı, müteaddit fidanlık, şehir imar plânı ve haritası, modern bir italye kadrosu, doğum ve bakım evleri, acezeye mahsus aşhane...

Çanakkalelilerin Mehmetçik Âbidesini Ziyaretleri

Çanakkale (Hususî) — Geçen büyük harpte Türk milletinin en gözde evlâtları dünyaya parmak irtıca-cak bir kahramanlıkla dövüştükçe şehit olan 55 bin Türk çocuğunun mezarlarını ziyaret etmek maksadile ve muntazam bir program dahilinde Çanakkale Halkevi Köycüler şubesi bir ziyaret gezisi tertip etti. Sabahleyin saat 8 de 500 kişilik bir kabile Maydos iskelesinde, şehit olan babalarını, kardeşlerini, kocalarını ziyaret etmek için gözleri yaşla beklesiyorlar. İskeleyle üç büyük motor yanaştı. Kafile motorlere bindi ve Çanakkaleden hareket edildi. Bu sırada bando «Çanakkale şehitlerin bucağı» marşını çalıyor. Tam saat 10 da Maydosa varıldı. Otobüslere binilerek hareket edildi. Saat 12. Mehmetçik âbidesindeyiz. Bu toprakların bekçileri olan şehitlerimiz ruhları başlarımız üzerinde dolaşıyor. Âbidenin etrafı 500 kişilik kabile ile çevrildi. Çit yok. Başlar öne eğik. Bu ânda köycülük kolu reisi Tevfik İleri Mehmetçik âbidesinin taşı üzerine çıktı ve bir müddet sükût ettikten sonra hikârikalara ve gözyaşlarına sahne olan

bir hitabede bulundu. Sonra küçük bir mektepli kız Mehmetçik âbidesine çıktı, ağlayarak bir nutuk söyledi. Bu nutuk 500 kişinin gözyaşlarıyla şehitlerimizin mezarlarını saldı.

NE PİŞİREYİM?

Beyin Tavası
Koyun beyinlerinin üzerindeki ince zarı ayıkladıktan sonra sıcak suda haşlayıp boyuna göre dört beş parçaya bölünür. Parçaları elinizde biraz yadıktan sonra evvela una ve sonra yumurtaya bulayıp kızgın yağda kızartınız. Rengini aldıktan sonra tavadan çıkarınız. Tavada kızarmış patatesle yeyiniz.

Kabak Oturtması
Kabakları kızıyıp bir tarafının ortasına boşluk vererek biraz uzunlamasına yarıp oduktan sonra kızgın sade yağla tavada kızartarak kevgire koyunuz. tencereye iki üç soğan çentiriz iki kaşık sade yağla harlı oteşte söndürdükten sonra içine 320 gram ince kıyma atınız. Penbeleşmeye kadar kavurup tuz, biber, baharat ve ince kıyılmış nane ve maydanozla iki üç dakika kavurarak indiriz. Kabakları bu harçla doldurup sahana diziniz. Üzerine et suyu veya domates suyu gezdirip kapayarak orta ateşte pişiriniz.

	Kuruş
3 adet beyin	30
2 yumurta ve un	7
1 kilo patates	37
Sade yağ	43
Kıyma	15
Baharat	5
Soğan, domates	7
Erik 1 kilo	97
	20
	117

Kayseri Takımı Şampiyon Oldu

Birinciliği kazanan Kayseri futbol takımı
Kayseri (Hususî) — Şehrimizin 9 - 1 yenek grup birinci Sümer stadında yapılan futbol çiliğini kazanmıştır. Maçta, Orta grup birincilikleri müsabakaları Anadolu'nun şampiyonu olan Süniyete emriştir. Neticede, güzel bir oyuna şehrimiz şampiyonu Sümerspor, Orduspor, Yıldız ta-

BİR FAKİR KIZIN HİKAYESİ

Edebi Tefrika No. 78
— Fakat doktorun size bu kadar yakınlık göstermesi yalnız benim değil, kendi validesile, hemşiresinin bile çok nazarı dikkatlerini celbediyor. Hatâ gücümün, ki, gazinoda biraz dedikodular bile başladı. Burası malûm a, Suadiye gazinosu. Hep işi gücü olmaları ve başkalarının oturup kalkması meşgul olan insanlarla dolu. Halkın ağzı da torba değil, ki büzüp kapıyasınız. Herher istediğini söyler.

— Dedikodular oluyor, — birenin yüü genç kız, — Bostancı ve — namusu,

terbiyesi, her türlü züppelikten içtinabi, sade giyinişle bilâkis kimsenin nazarı dikkatini celbetmediğini zannediyordu. Şimdi eğer Vecihinin dediği gibi, hakikatın buranın boş kafalı, hafif mizaçlı insanları kendisile meşgul olmaları başlıyarak bir dedikodu yapıyorlarsa, bu, kendisi için tahammül edilmeyecek kadar ağır bir şeydir. Maamafih Vecihinin bu sözleri tamamen uyduurma olmak ihtimali de vardır. O cihetle temkinini hiç bozmayarak: — Suadiye halkının benim hakkımda dedikodu yapmaktan başka düşünceleri yok mu? Ben kendi halinde fakir bir ki-

zım, kendi işimle meşgulüm. Herhalde benimle uğraşmaya vakitleri olmasa gerek. Maamafih dedikodu yapıyorlarsa ona da ehemmiyet vermem. Ben kendimi biliyorum, o da bana kifayet eder. Mesele zaten başkalarının yaptıkları dedikodu da değildir. Benim sızden bütün ricam beni rahat bırakmanızdır.

— Bilâkis Behire Hanım, sizinle olan eski alakamdan ve bilhassa ailenize olan hürmetimden dolayı sizi düşünmiye mecburum. Burada yalnız kalmış bir kızınsınız. Nezdinde bulunduğunuz aile zannettiğiniz gibi sayıyı itimat değildir. Bir kere Nadide Hanımla kızın ne ahlâkta, ne mizaçta kadınlar olduklarını siz de pekâlâ biliyorsunuz. Doktora gelince, o zahiren çok ciddi, çok akli başında bir adam gibi görünüyör ve annesile hemşiresine hiç benzemiyor. Fakat böyle görünüşte ciddi olan adamlar, züppe olanlardan daha tehlikelidirler. Çünkü biraz

sağ ve tecrübesiz olanlar bunların içindedir. Çabuk kanar ve bu kanmak sonra onlara çok pahalıya mal olur. Sizin pek takdir eder gibi görüldüğünüz ve çok defa müsababelerimizde fikirlerinizi benim fikirlerimden üstün tuttuğunuz Doktor Hasan Fuat, nihayet bekâr bir adamdır, hem de senelerdenberi bekârdır. Bir kere evlenip te sonra bekâr kalmış olan erkekler, hele biraz da yaşlandıktan sonra, genç adamlardan daha haris, daha kadın düşkünü olurlar. Siz ise genç ve güzel, bilhassa kimsesiz bir kızınsınız. Sizi bu vaziyette tuzağa tutulmak üzere bulan bir kuşa benzetiyorum. Neredeyse bu tuzağa düşmek üzeresiniz. Siz bizzat bunun farkında değilsiniz, tehlike içinde bulunurlar ekseriyetle tehlikeyi görmezler. Fakat uzaktan seyirci olanlar bu tehlikeyi pek iyi seçerler. Doktorun gayet ciddi tavırların takması ve yalnız çocukların terbiyasile meşgul oluyormuş ta size

de ondan dolayı teveccüh gösteriyormuş gibi görünüşü, hep sizi avlamak içindir. Zaten doktorun böyle bir maksat takip ettiğini, bizzat validesile hemşiresi de pek iyi sezmedikler, çünkü bana birkaç defa bunu ima ettiler.

Bu uzun sözlerin burasına gelince Behirenin sabrı tükenerek dedi, ki: — Demek, Nadide Hanımla kerimesi, beni oğullarına ve kardeşlerine karşı himaye etmeyi düşünüyörlar, öyle mi? Deseniz e bir bu eksiktir!

— Bu iki kadının sizi himaye etmeyi isteyip istemediklerini bilmiyorum, fakat herhalde doktorun sizde gözü olduğuna ikisi de kanaat getirmiş bulunuyorlar. İste bu vaziyette sizi düşünmiye mecburiyet görüyorum. Behire Hanım, doktorluk mevkiine çıkmış, onun şöhretini kazanmış olan bir adam sizin gibi genç bir kıza almaz. (Devamı var)

Kasabının toprak zeminli tiyatrosu alkıştan yıkılıyordu. İçeride her cinsten insan vardı. Kasabaya bir seyiriyat kumpanyası geldiğini duyan yakın köy halkının, şalvar üzerine melon şapkasını giyeninden tutun da, kasabının ilmektepek hocalarını, memurlar, iyi giyimmiş kadınlar göze çarpıyordu.

Denizden ve tren yolundan epey uzakta bulunan buraya tiyatro kumpanyaları ugrar, fakat bir tanesi de geldi mi, uzun müddet kalırdı.

Bu kumpanya (Komik Hüsamettin ve arkadaşları) kumpanyasıydı. İstanbuldan Bandırma'ya gelmişler, oradan kara yolile Gönene ve Bigaya uğramışlar, sonra, burada karar kılmışlardı. Bu akşam ilk temsilini veriyorlardı. Baş rolü Ekrem yapıyordu. Bir meyhanede komik bir sahne geçerken, Ekrem'in gözleri ön sırada oturan genç bir kadına ilişti. Dikkatle baktı, alından bir anda boşanan terleri elinin tersile silmiş, lakırdılar boğazında düğüm lenmeye başlamıştı.

Perde kapanınca, komik Hüsamettin: — Zirvalamaya başladın Ekrem, dedi, dilinde tüy filizleniyor galiba.

Ekrem dalgındı. Hatıraları kızgın bir şalele halinde beynine dö-külüyordu.

Ön sırada kendisini seyreden bu kadını, evvelce başka tiyatrolarda başkalarını seyrediyorlardı.

Perdenin aralığından dışarı baktı. O da, Nuri de orada Semihanın yanıydı.

Gong çaldı, perde açılacaktı. Ekrem, deli gibi yerinden sıçradı: — Aman Hüsam, dedi. beni sahneye çıkarma.

Hüsam telaşla: — Zirvalama.. dedi.

Ve perdeciyi işaret etti. Ekremi arkasından kuvvetle sahneye itti.

Ekrem, handa hasırları üzerine yayılmış yer yatağına yatıyordu. Uykusunu kaçırın geçmişi hatırlamak için kendini yordukça, eski günler, kuvvetli bir projektele aydınlanıyordu sanki. Kalbi rahatsız, kendini o zamanki halile bu kuvvetli aydınlığın altında seyrediyordu.

Kadıköyün denizden renk alan bir mektebi, tertemiz çocuklar ve muallim Şadan. Ekrem'in hakiki ismi Şadandı. Aktör olduktan sonra, hakiki ismini gizlemiş, sahte bir nüfus kağıdı bulmuş ve Ekrem olmuştu.

Ah, o eski günler! Akşamları Cadedebostanına doğru uzanırsın. Esmer yüzü, güzel kestane renkli gözlerle Semiha. Mehtap âlemleri. Gençlik heyecanı geçen aşk anları. Sonra başmuallim olarak gelen Nuri. Kendisinin Semihayı ondan kıskanışı. Şüpheleri, azapları. Ve nihayet bir gün mektebin bahçesinde, talebelerin önünde Nuriyi dövüş. Mahkemeye gidişler. Muallimlik vazifesine nihayet veriliş. Semihanın boşanma davası açışı. Yalnız ve parasız geçen günler. Bir sabahki kahvesinde günün ilk ışıklarını gördüğü an. Bir dosttan alınan kara bir haber: — Semiha, Nuri ile evlendi.

Komik Hüsamettinle tanışma. Galatada artistler kahvesi. Aktör Ekrem. Ve senelerce Anadolu'da köy köy, kasaba kasaba, vilâyet vilâyet dolaşarak bir lokma ekmeğin için dünyanın en aşağı masakaraklarını yapmak.

Kalbi sancımaya başladı.

Hancımın getirdiği kahveyi bir hamlede içti. Hüsamettini uyardı: — Kardeşim, dedi. buradan gidelim.

Hüsamettin çapaklı gözlerini elinin tersile sildi: — Yahu, dedi. sen dün akşamdanberi adamaklılı kaçırдың. Buradan daha iyi yeri nerede bulabiliriz? Halk tuttu. Adamaklı para kazanıyoruz.

Ekrem ağlıyacak gibiydi: — Hüsam, bilmezsin.. dedi. Sana anlatamam, yalnız buradan gitmemiz lazımm..

Komik kızdı: — Canım, para bir tarafına mı battı be, dedi. Buradan daha iyisini nerede bulabiliriz. Daha bizi buraya getiren kamyonun parasını veremedik. Biliyorsun, içimizde patron yok. Hepimiz paycıyız. Kime, haydi gidiyoruz, diyebiliriz. Kumpanyanın adamları beni taşı tutarlarsın be. Sen akşamki rolünü ezberledin mi ona bak.

Ekrem, söz dinletemeyeceğini anladı. Büsbütün sersemleşti. Öyleye doğru prova yapırlarken handaki kahvecinin çırağı geldi. Hüsamettine:

— Başmuallim bey sizi istiyor, dedi.

Ekrem'in rengi sarardı. Dudaklarını ısırıldı. Bir köseye çekildi. Titriyordu. Az sonra Hüsamettin döndü. Ekreme: — Başmuallim, seni istiyor dedi. Galiba birisine benzetmiş. İsmi sordu. Ekrem deyinca, a-falladı. Allah Allah.. dedi.

Ekrem, hann kahvesine indiği zaman başmuallimi tanıyormuş gibi şaşkın şaşkın etrafına bakınıyordu. Nuri ağağa kalkmış, kendisine yaklaşmıştı. Titrek bir sesle: — Affedersiniz, dedi, sizi ben rahatsız ettim.

Ekrem sesini çıkarmadı, bombos gözlerle, biraz da gülerek, ona baktı. Nuri: — Sizi, dedi, dün akşam geye, bir ölen akrabama benzettik. Yakından görmek için geldim.

Karşılıklı oturdular. Nuri, Ekrem'in yüzünü tetkik ediyordu. Birden, Ekrem'in, vilâyet vilâyet dolurken devrilen bir kamyon kazası sonunda çenesinin sol tarafında kalan derin bir yara izini gösterdi: — Bu ne vakit olmuştu, dedi.

Ekrem, tereddütsüz cevap verdi: — Küçükken, dedi. erik ağacından düşmüşüm. Hayal meyal hatırlıyorum.

Nuri, derin bir nefes aldı. Artık, Ekrem'in, Şadan olmadığına inanmıştı. Onu, eve yemeğe çağırdı.

Semiha, kestane renkli gözlerini Ekremden ayıramıyordu. Dalgındı. Ekrem'in, tulûat kumpanyalarındaki acayiplikleri tuhaf tuhaf anlatışına dalgın dalgın güliyordu. Bir aralık Nuri: — Ne kadar güzel anlatıyorsunuz, dedi. Siz, çok iyi bir muharrir olabilirsiniz.

Sonra, Semihaya döndü: — Şadana çok benziyor amma, dedi. yalnız konuşmaları farklı. Şadan çok neş'esi ve silik bir adamdı.

Semiha, biraz dargın cevap verdi: — Evvelce o da çok neş'eliydi, dedi.. onun neş'esi sonradan kayboldu.

Aradan birkaç gün daha geçtikten sonra, Ekrem'in büyük bir sanatkar olduğu kasabada herkesin dilinde dolaşıyordu. O, hakikaten, yapmış olduğu tahsil sayesinde iyi bir aktör olarak tulûatçıların arasında da şöhrat bulmuştu.

Bir gün Halkevi Reisi, Ekrem'i buldu, Halkevi reisliğünü kabul edip edemeyeceğini sordu. Mutabık kaldılar.

Semiha bu habere çok sevindi. Nuri, bir felâket haberi olmuş gibi sersemledi.

Ekrem, kısa bir zamanda Halkevi sahnesini ve amatörleri mükemmel bir hale getirdi. Kasabada herkes ondan memnundu. Birçok ailele onu sofrasında buldurdurmakten zevk duyuyorlardı. Fakat o, sık sık Semihalara ziyarete gidiyordu. Bir şeyin farkına varmışymuş gibi, Nurinin için geçirdiği kıskançlık buhranlarını seyrediyordu. Ve bir gün Nurinin korktuğu başına geldi. Semiha, kendini Ekrem'in kollarına attı.

Bir akşam, Halkevi sahnesinde herkesin beğendiği bir piyes oynandı. Bu piyesin mevzuu, Semihai, Şadan ve Nuri arasında geçen aşk macerasından almıştı. Pi-yesteki baş rolü Ekrem oynamıştı.

Semiha, bu kadar kendi hayatına benziyen bu piyesi seyredirken ağlamış ve Ekremi tebrik etmişti.

Nuri, tenha bir köşede Ekremi sıkıştırması, kinle, azapla, nefretle bağırıyordu: — Sen Şadansın.

Ekrem, en rahat, en geniş te-bessümüyle cevap vermişti: — Ben Ekremim.

Ertuğrul Şevket

Temmuz Cumartesi				
1359 H. Cemazı-yül'âhır 14 Gün. 202	20	1356 Rumî Temmuz 7	Hizir: 76	
Vakitler	Özaml	S. D. S.	D.	
Güneş (Yarankı)	09 08 5	45		
Öğle	04 43 1	20		
İkindil	08 42 17	18		
Akşam	12 00 20	37		
Yatsı	01 55 22	32		
İmsâk (Yarankı)	06 53 03	35		

Roosevelt, İngiltereye Yardıma Devam Edecek

Günün gazetesi

Kereste Pahahlığı

(Başmakaleden devam)

seneye fiyatlarda bu kadar yükselmenin, keresteciliğin memlekette bir iki şirkete inhisar etmiş olmasının ileri geldiği şüphesiz düşümemek te kabil değildir. Zaten yukarıda mal satışında ve müşteriye muamelelerinde istişhahların bahsettığımız kereste tüccarından alınan malumat da hep bunu teyit etmektedir. Eğer pahahlık, keresteciliğin böyle bir iki şirkete inhisarından ileri geliyorsa bundan husule gelecek yığana neticenin de, şirketlerin ve onların zaten kuvvetli olan hissedarlarının bir kat daha zenginleşip şimşelerinden ibaret olacağı tabiidir.

Buna mukabil memlekette inşaat işlerinin birçoğu sekteye uğramaktadır. Birçok kimseler yapımcıların ufak veya büyük işleri ister istemez durdurmuşlardır.

Bunun zararı da rençper ve amel eden tutun da ta marangoz, düğger gibi ustalar varncaya kadar dokunmaktadır. Bu zararlar tabii birdenbire, bir günde göze çarpmaz, fakat haftalarla, aylarla devamı tabiatile bir kısım halkın maaşeti üzerinde mühim tesirler yapar.

Hükümetin bu gibi işlerle alakadar olması lazımgelen iktisat ve Ticaret Vekâletleri kereste fiyatlarının bu kadar yükselmesi sebeplerini esaslı surette tetkik edecek olurlarsa herhalde buna çare bulabilirler zannederiz. Mesele ilk hatıra gelen tedbirlerden biri, Rumanyadan kereste ithaline müsaade olunmasıdır. Zaten bir aralık galiba Trakya'ya yerleştirilmiş muhacirler mesken inşaatı bahanesile Rumanyadan gümrüksüz kereste getirilmişti. Şimdi

eğer İstanbuldaki kereste azlığı da, Zingal Şirketinin bu çok lüzumlu malzemeyi yetiştirememesinden ileri geliyorsa, ihtiyacı karşılayacak kadar miktarda mütedil bir gümrük resmile Rumanyadan getirilmesinde herhalde fayda vardır. Bir kere bu sayede de şimdi pek düşmüş olan gümrük veridatımız biraz kabarmış olur.

İngilterenin doğu şimalinde de aynı suretle tayyareler haber verilmiş, projektorler ve dâfi topları faaliyete geçmiştir. Hiçbir bomba atılmamıştır.

İngiltere üzerinde hava muharebeleri Londra, 19 (A.A.) — İngiltere üzerindeki Alman hava basınıları bu gece de küçük mikyasla olmuştur.

Bir doğu-cenup şehri üzerinde Alman olduğu zannedilen bir tayyarenin görülmesi üzerine projektorler faaliyete geçmiştir. Hiçbir bomba atılmamıştır.

İngilterenin doğu şimalinde de aynı suretle tayyareler haber verilmiş, projektorler ve dâfi topları faaliyete geçmiştir. Hiçbir bomba atılmamıştır.

Afrıkadaki hareket Nairobi, 19 (A.A.) — Öğle İngiliz tebliği: Dün gündüz sakin geçmiştir. 17 temmuzda, düşman, Buna-ya hücum yapmıştır. 120 bomba atılmışsa da hiçbir hasar olmamış, hiç kimse ölmüştür.

İtalyan Somalisi hududuna kadar karadan keşif hareketleri yapılmıştır.

Fransanın Amerika'ya yaptığı siparişleri İngiltere alıyor Londra, 19 (A.A.) — Lordlar Kamarasında, Kanadadan ve Amerikadan gelen harp malzemesi hakkında bir müzakere olmuş ve Addison tarafından ez-

Bir İtalyan Zırhlısı Akdenizde Battı

(1 inci sahifeden devam)

Batan kruvazörün evsafı Londra, 19 (A.A.) — Akdenizde batırılan Bartolomeo Colleoni kruvazörü dünyanın en süratli kruvazörü olmakla maruf idi. Kruvazör, 1930 da denize indirilmiş ve tecrübelerde 40 mil yapmıştı. Mürtebatı 500, tonajı 5069 ve silahları çok kuvvetliydi. Gemide 6 puslu sekiz toplu 3,9 pusluk altı top, 37 milimetriklik 8 tane ve 13 milimetriklik 8 tane hava topu vardı. Bundan başka kruvazörde mancıkla atılabilen iki tayyare mevcuttu. 4 adet olan bu kruvazörler, Fransızların Lion sınıfından torpido muhriplerine mukabil olarak inşa edilmiş ve seri torpido muhripleri yakalayacak bir tip teşkil etmekte bulunmuşlardı.

Cebelüttarik yine bomba - landı İtalyada bir yer, 19 (A.A.) — İtalyan Umumi Karargâhının 40 numaralı tebliği:

Hava filolarımızdan biri muhalef hava şartlarına rağmen 3200 kilometre uçararak Cebelüttarik üssüne varmış ve tersane ile diğer askeri hedefleri tesirli bir surette bombardıman etmiştir.

Sicilya kanalı geçiye teşebbüs ettiği sırada tayyarelerimiz tarafından yakalanan bir vapura iki bomba isabet etmiş ve vapur ağır hasarata uğrayarak mürettebatı tarafından kendi haline bırakılmıştır.

Bütün tayyarelerimiz üssüne dönmüşlerdir. Doğu Akdenizinde bir düşman denizaltısı batırılmıştır.

İngiltere üzerinde hava muharebeleri Londra, 19 (A.A.) — İngiltere üzerindeki Alman hava basınıları bu gece de küçük mikyasla olmuştur.

Bir doğu-cenup şehri üzerinde Alman olduğu zannedilen bir tayyarenin görülmesi üzerine projektorler faaliyete geçmiştir. Hiçbir bomba atılmamıştır.

İngilterenin doğu şimalinde de aynı suretle tayyareler haber verilmiş, projektorler ve dâfi topları faaliyete geçmiştir. Hiçbir bomba atılmamıştır.

Afrıkadaki hareket Nairobi, 19 (A.A.) — Öğle İngiliz tebliği: Dün gündüz sakin geçmiştir. 17 temmuzda, düşman, Buna-ya hücum yapmıştır. 120 bomba atılmışsa da hiçbir hasar olmamış, hiç kimse ölmüştür.

İtalyan Somalisi hududuna kadar karadan keşif hareketleri yapılmıştır.

Fransanın Amerika'ya yaptığı siparişleri İngiltere alıyor Londra, 19 (A.A.) — Lordlar Kamarasında, Kanadadan ve Amerikadan gelen harp malzemesi hakkında bir müzakere olmuş ve Addison tarafından ez-

İngiltere üzerinde hava muharebeleri Londra, 19 (A.A.) — İngiltere üzerindeki Alman hava basınıları bu gece de küçük mikyasla olmuştur.

Bir doğu-cenup şehri üzerinde Alman olduğu zannedilen bir tayyarenin görülmesi üzerine projektorler faaliyete geçmiştir. Hiçbir bomba atılmamıştır.

İngilterenin doğu şimalinde de aynı suretle tayyareler haber verilmiş, projektorler ve dâfi topları faaliyete geçmiştir. Hiçbir bomba atılmamıştır.

Afrıkadaki hareket Nairobi, 19 (A.A.) — Öğle İngiliz tebliği: Dün gündüz sakin geçmiştir. 17 temmuzda, düşman, Buna-ya hücum yapmıştır. 120 bomba atılmışsa da hiçbir hasar olmamış, hiç kimse ölmüştür.

İtalyan Somalisi hududuna kadar karadan keşif hareketleri yapılmıştır.

Fransanın Amerika'ya yaptığı siparişleri İngiltere alıyor Londra, 19 (A.A.) — Lordlar Kamarasında, Kanadadan ve Amerikadan gelen harp malzemesi hakkında bir müzakere olmuş ve Addison tarafından ez-

İngiltere üzerinde hava muharebeleri Londra, 19 (A.A.) — İngiltere üzerindeki Alman hava basınıları bu gece de küçük mikyasla olmuştur.

Bir doğu-cenup şehri üzerinde Alman olduğu zannedilen bir tayyarenin görülmesi üzerine projektorler faaliyete geçmiştir. Hiçbir bomba atılmamıştır.

İngilterenin doğu şimalinde de aynı suretle tayyareler haber verilmiş, projektorler ve dâfi topları faaliyete geçmiştir. Hiçbir bomba atılmamıştır.

Afrıkadaki hareket Nairobi, 19 (A.A.) — Öğle İngiliz tebliği: Dün gündüz sakin geçmiştir. 17 temmuzda, düşman, Buna-ya hücum yapmıştır. 120 bomba atılmışsa da hiçbir hasar olmamış, hiç kimse ölmüştür.

İtalyan Somalisi hududuna kadar karadan keşif hareketleri yapılmıştır.

Fransanın Amerika'ya yaptığı siparişleri İngiltere alıyor Londra, 19 (A.A.) — Lordlar Kamarasında, Kanadadan ve Amerikadan gelen harp malzemesi hakkında bir müzakere olmuş ve Addison tarafından ez-

İngiltere üzerinde hava muharebeleri Londra, 19 (A.A.) — İngiltere üzerindeki Alman hava basınıları bu gece de küçük mikyasla olmuştur.

Bir doğu-cenup şehri üzerinde Alman olduğu zannedilen bir tayyarenin görülmesi üzerine projektorler faaliyete geçmiştir. Hiçbir bomba atılmamıştır.

cümle imalâtın betaeti üzerine bazı tenkitler yapılmıştır. Hükümet namına söz alan işe Nazırı Lord Woolton, bidayette Şimali Amerika sanayiinin harp programının tatbiki için hazır olmadığını ve imalât miktarının o zama münakaşa götürmez bir şekilde ağır olduğunu kabul etmiştir.

İmalâtı arttırmak için alınan tedbirler izah eden Lord Woolton sözlerine su suretle devam etmiştir:

Almanya, Avrupa imalât kabiliyetinin büyük bir kısmını kontrol etmektedir. Yalnız bizim muvaffakiyetimiz değil, cihanın muvaffakiyeti, Amerika kıtasının şimdiki menabii ve bu mevcudunun kullanılmasına mütevakıftır. Garp medeniyetini korumak ve muvakkaten nazı Almanyanın zulüm boylunduruğuna giren memleketleri kurtarmak için zaferi istihale lüzümlü cephaneyi süratle ancak bu suretle tedarik edebiliriz. İhtiyacımız olan bütün harp cephanesini süratle elde etmektir serbestçe sarfetmek ve sarferden tereddüt etmemek niyetindedir.

Lord Woolton sözlerini şu sularla da ilâve etmiştir: Amerika ve Kanadadan ne miktar cephaneyi aldığımızı söylemek milli menafimizde mugayir olur. Yalnız bir iki misal vereceğim:

Bren topları imal eden fabrika ayda tahminen 50 top yapmaktadır. 1941 senesi başında fabrika ayda 400 top imal edecektir.

National Steel Car Company fabrikası ayda muhtelif çaplarda 130 bin obüs imal edecek kabiliyettedir. Bunları mübaya'a etmekteyiz. Şimali Amerika programı bir ordu için lüzum olan bütün mühim tehcizatı yani cephanelerini her modelden topları, tankları, arabaları, mitralyözleri, tüfek ve cephanelerini ihtiva etmektedir.

İngiliz Hükümeti, Amerikaya yapılan bütün Fransız siparişlerini hesabına geçirmiştir. Bu da bizim için mühim bir yardım olacaktır. Amerikadaki mübaya'a komisyonumuzu merbut eksperlerin adını çözmek suretile teşkilümüzü mühim bir suretle kuvvetlendirmek için müstacel tedbirler alıyoruz.

Lord Woolton sözlerini şu suretle bitirmiştir: İmalâttaki sürat Amerikan sanayicilerine büyük bir şöret ve umumî bir hayranlık kazandırmıştır.

Mühimmat Nezareti, Şimali Amerika kıtasında büyük bir imalât temin etmek için hiç bir şeyi ihmal etmeyecektir.

Bidayetteki müşkülât ne olursa olsun şimdî nezaretimizin acı derslerinden müstefit olacağız.

İngiltere ile kat'ı münasebat Cenevre, 19 (A.A.) — Vichyden bildiriyor:

Fransız Hariciye Nazırı, diplomasi münasebetlerinin yeniden tesisine müteallik olarak İngiltere tarafından yapılan teklife cevaben, aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Mers-el-Kebir suikastinden sonra Fransa Hükümeti, İngiltere Hükümetine diplomasi münasebetlerini katetmeye karar vermiştir. Derhal Londradaki Maslahat-güzarımıza bu kararımızı İngiltere Hükümetine bildirmesi ve sefaret erkânile beraber Fransaya dönmesi emri verilmiştir. Bu emir, 4 temmuz tarihinde telgrafla verilmiş olup İngiltere hükümetinin bunu bilmemesine imkân yoktur. İfak telgraf muhaberatındaki fena şartlar dolayısıyla resmî nota, Londraya ancak 8 temmuzda gönderilebilmiştir.

İngiliz Hariciye Nazırı, bu karardan malumat almakla iktifa etmemiş, iki memleket arasında diplomasi münasebetlerinin yeniden tesis edilmesi tavsiyesinde bulunmuştur.

Fransa Hükümeti, İngiltere Hükümetine derhal cevap verecek talebinin ancak bazı şartların evvelce yerine getirilmesi halinde nazarı itibara alınabileceğini bildirmiştir. Bu şartlar arasında en başta İngiltere tarafından isken deriye limanile İngiliz limanlarında haksız olarak müsaderede edilmiş olan gemilerin iadesi ve İngiliz taarruzuna kurban olanlara tazminat ve bu münasebetle vukua gelmiş olan hasar dolayısıyla zarar ve ziyân itası vardır.

Tasarruf

Değil, israf

Memlekette kâğıt çok azalmıştır. Hariceten temin imkânları güçtür. Hükümet bu vaziyeti nazarı dikkate aldı ve gazetelerin kâğıt ihtiyacını maruz kalmamaları için sahifelerini ebatlarına göre tahdit etti. Bu kararnameye göre gazetelerimiz ve hacimleri bizden büyük olan gazeteler dörder sahife çıkacak, daha küçük olanlar 6 sahifeden fazla intişar edemeyeceklerdir. Kararname makinelere 6 sahifeye müsait olmaları refiklerimizi de düşündü. Muayyen günler 8 sahife çıkmalarına cevaz verildi.

Kararnamenin isdârına sebep sırada harice kucak kucak kâğıt parası çıkmaması içindi. Bu karara memnuniyete itiba ettik. Bizimle beraber sahifeleri tahdit tabii bir sabaht gazetesi de hükümetin kararını aramızda da tasdik etmek gibi bir garabette bile bulundu ve gazeteleri dolayarak sahifelerini tahdit edeceklerine dair herbirinden imza aldı.

Kararnamenin mer'iyete girdiği salı günü arkadaşlarımızdan imza toplanan bu sahife dört sahife çıkacakken (6) sahife çıktı. Kanuna muhalif hareket etti. Hâşâ resmen kanun atıldı! Kanun tasarruf yerine sanki israf istiyormuş gibi kullandığı kâğıtların kenarlarını kesip attı. Bu suretle 6 sahife kalmak şartile hacmi kararnameye uydu.

Yeni bir karar verilmeye kadar karilerimizi iki sahilik yazıdan mahrum etmek için biz de bilmece-burjuiye aynı vasiyaya müraacaat ettik. Kâğıtlarımızı biz de trâşa başladık. Resmini gördüğünüz kâğıt yığını gazetemin bir günde sokağa atıldığı kâğıttır. Eski ebadı bizden büyük olan bir arkadaşımız kararnameye uygun olarak 6 sahife çıkarmak için bunun on mislini sokağa atıyor. Bu sakim yola hepimizi sürükleyen gazete keza... Bir gazetenin sırf arkadaşlarına haksız rekabette tefevvül hülyası azlığı nisbetinde kıymetlenen kâğıdın yığın yığın sokağa atılmasına sebep oluyor.

Bu acı vaziyet o gazeteyi katiyen alâkadar etmez. Zira indinde hususî menfaatini memleket menfaatine tercih ettiğini bilfil isbat etmiştir.

Koordinasyon heyetinin bu çirkin vaziyete bir an evvel müdahalesini bekleriz. Ya her gün kucak kucak kâğıdın sokağa atılmasına mâni olacak yeni bir kararname çıkarılır, veya eski hâle rücu ile sokağa atılan kâğıtlar havadise bürünerek karilerin elini bulsun...

Almanya Fransa ile mütedil bir sulh yapacak (1 inci sahifeden devam)

taber Loraine geri alınmayacaktır. Alsace'lılar ne tam Fransız, ne de tam Almandır. Bu yüzden onları pek istemiyoruz. Ardenlerin bir kısmını da Belçikaya vereceğiz. Fransa Almanyanın hüsnü niyetini iyice anlamak istediği takdirde, bir daha Avrupada harp âfetine mahal bırakmayacak şekilde Almanyanın Fransa ile bir blok teşkil etmesi dahi muhtemel görünmektedir.

İngiltere ile kat'ı münasebat Cenevre, 19 (A.A.) — Vichyden bildiriyor:

Fransız Hariciye Nazırı, diplomasi münasebetlerinin yeniden tesisine müteallik olarak İngiltere tarafından yapılan teklife cevaben, aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Mers-el-Kebir suikastinden sonra Fransa Hükümeti, İngiltere Hükümetine diplomasi münasebetlerini katetmeye karar vermiştir. Derhal Londradaki Maslahat-güzarımıza bu kararımızı İngiltere Hükümetine bildirmesi ve sefaret erkânile beraber Fransaya dönmesi emri verilmiştir. Bu emir, 4 temmuz tarihinde telgrafla verilmiş olup İngiltere hükümetinin bunu bilmemesine imkân yoktur. İfak telgraf muhaberatındaki fena şartlar dolayısıyla resmî nota, Londraya ancak 8 temmuzda gönderilebilmiştir.

İngiliz Hariciye Nazırı, bu karardan malumat almakla iktifa etmemiş, iki memleket arasında diplomasi münasebetlerinin yeniden tesis edilmesi tavsiyesinde bulunmuştur.

Fransa Hükümeti, İngiltere Hükümetine derhal cevap verecek talebinin ancak bazı şartların evvelce yerine getirilmesi halinde nazarı itibara alınabileceğini bildirmiştir. Bu şartlar arasında en başta İngiltere tarafından isken deriye limanile İngiliz limanlarında haksız olarak müsaderede edilmiş olan gemilerin iadesi ve İngiliz taarruzuna kurban olanlara tazminat ve bu münasebetle vukua gelmiş olan hasar dolayısıyla zarar ve ziyân itası vardır.

Görüşler ve düşüncüler

Türkçenin İstiklâlini Muhafazaya Mecburuz

3 üncü sahifeden devam

milliyeti, vatani yoktur, ilim bey-nelmelirdi. Fakat ilmin ifadesinin de beynelmil olması iktiza edeceğine dair bir kanun da yoktur. Her millet, kendinden müterakki başka millet ilmini aynen alır, fakat o ilmi, kendi öz lisanile ifade ve tarif eder ve ancak o suretle benimseyebilir. Böyle lisan itibarile mal edilememiş ilim, esas itibarile de hiçbir vakit tam olarak mal edilmemiş olmaz.

Bizde son zamanlarda ilmi tabirler, istihlahlar şöyle dursun, alelade fikirleri bile ifade için mütemadiyen frenç kelime kullanmak âdet oldu. Belediye bakkal dükkânı açar, buna (Cantine) der, ressamları bir sergi açarlar, Ajans (Vernissage) merasimi yapılı, diye ortaya gülünç bir tabir atar. Nihayet bizim gazeteci arkadaşta yazılarda bol bol (Kalite) gibi (Demode) gibi türkçesiz olan kelimeleri kullanıp durur.

Lisanımızın istiklâline karşı âdet kasden gösterdiğimiz bu lâü balilik yüzünden, güzel türkçemiz şahsiyetini ve hüviyetini tamamen kaybetmek tehlikesine maruz bulunuyor. Bizim daha geçerse şive-mizi, içimizdeki yabancı unsurların şivesine benzeteciiz. Vaktile onların şive hatalarını tebariz ettirmek, hattâ taklitlerini yapmak başka engellemizi teşkil ederdi. Şimdi kendi kendimizi, medeniyete ulaşmak veyahut medeniyet trenine bir an evvel binmek telâşile onlardan daha gülünç bir hale getirdik ve neredeyse onlar bizim taklidimiz yapıpaktalar.

İşte bizi bihuzur eden ve yazılarda en ziyade takdir ettiğimiz meslektaşlara bile itiraza mecbur eyleyen sebep budur. Bu sebep ortadan kalkmadıkça, ve lisanımızı elbirligile frenk istilâsından kurtarmak yolunu tutmadıkça da, biz, hatıra gözüle bakmıyarak da, itirazlarımızı devam edeceğiz.

SELMİN SABİT

Bir harmanda bir erkek cesedi meydana çıktı

Zincirlikuyunda Kırkor adında birinin harmanında dün 45-50 yaşlarında tahmin edilen bir erkek cesedi bulunmuştur. Vak'a polis ve Müddeiummiliğe ihbar edilmiş, tahkikata başlanmıştır.

Adliye doktoru vak'a mahalline giderek cesedi muayene etmiştir. Henüz hüviyeti tesbit edilemeyen ceset sahibinin bir cinayete kurban gittiği sanılmaktadır.

Bir kahvehane müdiri odasında ölü bulundu

Beyoğlundaki «Viyana kahvehanesi» nin müdiri Giritli Cemzi dün pansiyoner olarak oturduğu Asmalimescitte, Nikitiç apartmanındaki odasında ölü olarak bulunmuştur.

Cesedi muayene eden Adliye Doktoru Enver Karan, cesette bazı şüpheli lekeler görmüş ve Morga kaldırtmıştır.

Müddeiummiliğe, vak'a etrafında tahkikata başlanmıştır.

Bir mücevher hırsızı yakalandı

Trabzonda mühim bir mücevherat hırsızlığı yaparak buraya kaçan Ali Haydar adında birisi, çaldığı şeyler arasında bulunan kıymetli bir kamayı Çarşıda sakarken yakalanmıştır.

Ali Haydar Birinci Sulh Ceza mahkemesinde sorguya çekilmiş, tevkif olunarak Trabzonda gönderilmiştir.

BORSA

19 - 7 - 940

Londra	1 Sterlin	5,24
Neuyork	100 Dolar	142,-
Paris	100 Frank	—
Milano	100 Liret	—
Cenevre	100 İsv. Fr.	29,52
Amster.	100 Florin	—
Berlin	100 Rayışım.	—
Brüksel	100 Belga	—
Atina	100 Drahm	0,9975
Sofya	100 Leva	1,7175
Prag	100 Çek Kr.	—
Madrid	100 Peçeta	13,90
Varyşa	100 Zloti	—
Budapeş.	100 Pengö	28,7125
Bükreş	100 Ley	0,625
Belgrad	100 Dinar	3,375
Yokoh.	100 Yen	33,0375
Stokho.	100 İsvetç Kr.	31,005
Moskva	100 Ruble	—

ESHAM VE TAHVİLÂT

1938 % 5 Hazine Tahvili	48,-
Sivas - Erzurum 3	19,65
" " 4	19,65
" " 5	19,70
" " 6	19,65
" " 7	19,60
Merkez Bankası peşin	99,50

Borsa harici altın fiyatları

Hamidlye, Reşadiye	Lira Kr.
Kalin Bağbirlük	22 30
Külçe altın gramı	91 00
" " " "	2 47

(1 inci sahifeden devam) anlatılmıştı. Harp geçen eyülde başladığı vakit ben yeniden sade ve sarîh surette beyanatta bulunmak ve yeni bir ihtihapta seçilmek meselesini kat'ı surette reddetmek fikrinde bulunuyordum. Yakın dostların benim bu husustaki kararına vakıflar. Zannederim ki vatandaşlarımızın birçoğu da benim anlayordular. Fakat benim tarafımdan yapılacak bu tarzdaki beyanatin memleket bakımından âkilâne bir hareket olmayacağı az sonra tamamille meydana çıktı. Birleşik Hükümetler Reiscümhuriyetine sâhib olmak ve Kongrenin yardımcı le bitarafığımızı muhafaza etmek, müdafaa programımızı hazırlamak, pek sür'atli bir tarzda husule gelen ahval tebeddüllerine karşı koymak, kendi dahili işlerimizi dünyanın mütehavvil şeriatine göre tanzim etmek ve herkese karşı iyi komşuluk siyasetimizi idame eylemek benim için âcil bir vazife teşkil ediyordu. Kuvvetli memleketimiz, harbin yayılmasına mani olmak ve demokrasi prensiplerini ayak altına alan diğer bazı hükümetler tarafından tehdit altında bulunduran hükümetleri her türlü kanunî yollardan gitmek suretile müdafaa eylemek hususundaki tesirlerini de en yüksek bir derecede tutmak, benim sarîh vazifelerimden birini teşkil ediyordu.

Enebi memleketlerdeki seri vakayı hem memleketimiz dahilinde, hem de denizlerarası diyar da seri bir hareketi icap ettiriyordu. Yeni harp usullerine karşı ko-yabilmeleri için millî müdafaa plânlarımızın daha geliştirilmesini ve son terakkîyata göre tebedil olunmasına lüzum hasıl olmuştu.

Enebi memleketlerin müteaddit tehlike muntakalarında Amerika'lı vatandaşların hayatları ve refahları emniyet altına alınmak icap ediyordu. Beynelmîl inamlı-yacak derecede geniş casusluk ve hiyanet vasıtalarının inkişafı karşısında Birleşik Amerika memleketleri içinde millî birliğin idamesi en iptidai bir ihtiyaç halini almıştı.

Roosevelt bu mütealeti ileri sürdükten sonra yalnız memleketin iyiliğini ve beynelmîl siyaset sahasını gözönünde tutarak kendi arzusuna rağmen «Demokrat Kongresi toplanmadan evvel namzet intihap edilmeye kabul et-miyeceğine dair» beyanatta bu-lunuydu haklı olmadığı neticesine vardığını ilâve etmiştir.

Bu bir harp değil bir ihtilâldir.»

«Yine millet beni çağırıldığı takdirde memleketime hizmetten imtinaa hakkım olup olmadığını düşündüm. Bu büyük gerginlik, büyük buhran anlarında dünyamızın en mühim hâdisesi Amerika'da bizzat kendimiz için tesis ettiğimiz hükümet ve sosyete şekline karşı tevcih edilen silahlı taarruzdur. B u ortak kimsenin şüphe etmediği, kimsenin tecahül etmediği bir vakiydir. Bu alelade bir harp değil, her tarafa bütün insanları tehdit eden silahlı kuvvetle empoze edilmiş bir ihtilâldir. Bu ihtilâl, insanların hüriyete kavuşturulmaya matuf değildir. Bilâkis bu ihtilâl insanların, elde edeceğine ümit ettiği menafii mahiyet ve vüs'atini bize ispat etmiş olan bir diktatörün kendi menfaati için esaret altına alması ve köle haline getirmesinden ibarettir. Bu diktatör, cümlemizin hayatına hâkim bulunmaktadırlar.»

Kendi idaresi zamanında yapılan islahatla neşredilen yeni içtimal kanunları gözden geçirildikten sonra Roosevelt, Birleşik Amerika'da ve diğer Amerikan devletlerinde içtimal terakkilerin, diğer kit'alar üzerinde cereyan etmekte olan hâdisat dolayısıyla, büyük bir tehlikeye maruz kalmakta bulunduğunu beyan etmiştir.

«Avrupada birçok milletler, diktatör veya istik yüzünden normal demokratik politikalarını terk etmeye mecbur kalarak, bazı kimseler tarafından «Yeni» ve faydalı diye tavsif edilen hükümet şekilleri ihdas etmişlerdir. Arkadaşlarımız, bunlar yeni şeyler değillerdir. Eski tarihe, Piramidler zamanına, bin sene evvel Avrupalı hüküm altına almış olan Roma prokonsülleri, esirleri, feodal sistemleri devirlerine, Napöleon zamanına rücu etmekten ibarettir. Zulüm, tarihte görülmüş olan hükümet usullerinin en eskisi, en rağbet görmemiş olanıdır. Zulüm, daha insani hükümet şekillerinin yerine kaim olduğu zaman, esbabı haricî olmaktan fazla dahili olmaktadır.

Biz, kendi demokrasimiz içinde ve henüz fethedilmemiş olan memleketlerimiz içinde yaşamakta o-

lanlar, insanların haysiyeti için daha hayati olan emniyetlerin terkinin istiyen, sözde emniyet usulünü hiçbir zaman kendi arzumuzla kabul etmeyeceğiz.»

B. Roosevelt, kendi hükümetinin daima açık bir tarzda diktatörlüğün inkişafına mani olduğunu hatırlatarak, tecrübeler bir hükümet kendisini istihlâf ettiği takdirde, bu hükümetin mezkûr politikayı terk ederek demokrasileri ihma etmek isteyenlere karşı bir yatıştırma siyaseti kullanmayacağı ümidini izhar etmiştir.

B. Roosevelt kendisinin ve B. Hull'ün mütecevizleri takbih eden ve tecavüz mukavemet edenlere sempati göstermiş olan düşünce beyanatına ilâve edecek birşey olmadığını, ve tecavüz kurbanlarına yapmış olduğu yardıma hiç acımadığını ilâve etmiştir.

Panamerikan Konferansı Vaşington, 19 (A.A.) — Havana'ya hareket etmeden evvel Cordell Hull, Panamerikan Konferansında üç meselenin görüşüleceğini söylemiştir. Bunlar iki Amerikan menfaatleri ve iktisadi siyaseti, Almanyanın işgali altında bulunan memleketlerin Amerikadaki müstemlekeleri ve Amerika devletleri arasındaki mübadelelerde totaliter sistem meselelerinden ibarettir.

Reiscümhur muavinini namzedi Şikago, 19 (A.A.) — Reyle'in ilk tasnifinde B. Wallace, Amerika Cümhuriyeti muavinliği için Demokrat Partisinin namzedi olarak tayin edilmiştir.

Almanlara göre Şikago, 19 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

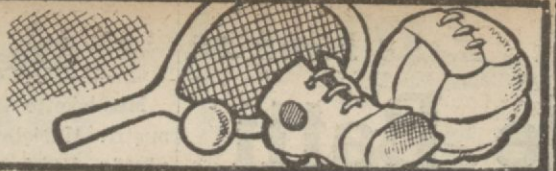
Perşembe akşamı, Demokrat Partisi Kongresinde, partinin resmî programı okunmuştur. Program, bidayette cebren cihanda yapılmakta olan değişiklikler hakkında nazarı dikkati celbetmektedir. İnkişaf istidadi gösteren bu cereyanı fark ve teşhis, temyiz ve mukabil tedbirler alınmazsa hiçbir demokrat hükümet payızdar olamaz. Amerika hariç, uzun zamandanberi tanınmış müesseseler devrilmiş, demokrat felsefesi reddedilmiştir. Demokrat imanını müdafaa etmek vazifesi halihazırda Amerikan nesline düşüyor. Karşısında Amerikan müdafaa hazırlıkları yaptığı cihanşümul ihtilâl o kadar tehditimizdir ki, teyakkuz ancak o tehlikeler bertaraf edildikten sonra gevsetilebilir.

Sonra yedi sene zarfında, Demokrat Partisi gizlenmiş veya gizlenmemiş kuvvetlere karşı müdafaa silahlarını arttırarak, aynı zamanda iktisadi istihlâli fazalaştırarak ve içtimal kalkınma ile demokrasiyi takviye etmeye muvaffak olmuştur. Bu liyakatler de cesur ve parlak Rooseveltin ve Devlet işlerini idare hususundaki maharetinin, aynı zamanda da Kongrenin-

Bundan sonra programda aynen şöyle denilmektedir:

Amerikan milleti, Avrupa ve Afrikada hüküm süren harbin Amerikaya yayılmaması için müteyakkız bulunmak kararındadır. Denizlerin harpleye istihlak etmekte istemiyoruz. Bize

SPOR

Dr. Hafız Cemal
LOKMAN HEKİM
Dahiliye Mühassısı
Divanyolu 104
Muayene saatleri: Pazar hariç
her gün 2,5 - 6. Tel: 22398

ATINA, SELÂNİK, SOFYA ve BÜKREŞTEN

Hareket eden üç motörlü «Deutsche Lufthansa» tayyareleri, Almanya ve beynelmil hava hatları ile muntazaman irtibatı temin etmektedir.

Her türlü izahat ve biletler için
HANS WALTER FEUSTEL

Tayyare biletleri satışı Umumi acentasına müracaat olunmalıdır.
Telgraf adresi: HANSAFLUG. Galata Rıhtımı 45. Telefon: 41178

Fenerbahçe Takımının Şampiyonluğu

Memleketimizin en teknik futbol takımı olan Fenerbahçe Milli Küme şampiyonu olduğu halde biz bu değerli oyuncuların bulunduğu takımın şampiyonluğu hakkında uzun uzadıya mütealeleler dedememiştik. Fenerbahçenin pazar günü oynayacağı oyun bizi tekrar bu mevzuya avdet ettirdiği için Sarı-Lâcivert takım hakkında biraz geç dahi olsa yazdığımız bu yazının okuyucularımız için faydalı olacağı kanaatindeyiz. Bu vesile ile bugün Fenerbahçenin şampiyon çıkmasına en büyük âmil olan Sarı-Lâcivertlerin yetiştirdiği milli oyuncularımızdan ve hâlen Fenerbahçenin antrenörü bulunan Niyazinin bir yazısını dercediyoruz.

Niyazi, takımının aldığı muvaffakiyeti şu şekilde anlatmaktadır: — Fenerbahçelilerin bu seneki Milli Küme maçlarında elde ettikleri muvaffakiyetli netice hiç şüphesiz ki sistemli bir çalışmanın mahsulüdür. Milli Küme maçlarına başlamadan evvel ilk hareket takımın ihtiyaçları beraber tesbit edilmiştir.

Bir sene evvel yedek kalecisiz Milli Küme için de iyi bitiremeyen Fenerbahçeliler aynı vaziyete düşmemek için lâzım olan elemanların daha sene başında topluyarak işe başlamışlardır. Bu meydana takımın teşkilî üzerinde uğraşılması lâzımgelen işlerin başında geliyordu. Her oyun ve hat- ta her haftaym değişen Fener takımını seyyalini kaybetmiş, gelişigüzel oyunlar oynuyordu. Milli Küme başlamadan evvel oynadığımız Hungarya oyunu ve bu oyunda elde ettiğimiz iyi netice bize ilerisi için büyük ümitler besleyebileceğimizi, biraz gayretle ve eldeki mevcut elemanlarımızla çok şeyler yapabileceğimizi göstermiş oldu. Nitekim Milli Kümeye iyi başladık. Takımımız az çok belli olmuş gibiydi. Deplâman maçlarında İzmir seyahatimizden muvaffakiyetle döndük. Ankarada fena netice almamıza rağmen Milli Kümedeki vaziyetimizden nikkindik.

Bu arada bir kısım oyuncularımızın Mısır seyanetine iştirak takarrür etti ve takımca geri kalan oyuncular Bahar Kupası namîle Milli Kümeye dahil dörd İstanbul takımını arasınla hususi mahiyette tertip edilen maçları oynadılar. Bu bizim için eldeki elemanlarımızı, daha doğrusu puvan vaziyetini gözönünde tutarak bu gibi takımlara karşı tecrübe edilemeyen fırsatı oldu. Mısır dönüşünde takım daha sistemle oynuyacak bir şekilde teşkil edilmiş bulunuyordu. Nitekim üstüste İzmir, Ankara takımlarını kazandığımız gibi İstanbul takımları karşısında da muvaffakiyetli derecelerde elde ettik.

Takımın bugünkü vaziyetini biliyoruz. Hatları sırasile teker teker gözden geçirecek olursak diyebiliriz ki:

Kalecimiz, bütün müdafaa yükünü, bir sene her oyunda oynamak suretile zorlu bir işi muvaffakiyetle basardı.

Beklerimiz; herkesin en korktuğu bu hat, bence aynı derecede bulunan elemanlarla artık kemalini bulmuştu. Nitekim son oyunlarında haf hattile de anlaşması itibarile Fener defansı güçlenilebilir bir varlıktır.

Haf hattı, bilâtereddüt memleketin en iyi haf hattıdır. Ortada Esat üçüncü bir bek olarak daima hasım santrforunu marke etmekte, oyun cenahlarında dolaşırken mukabil yan hafımız ve içimiz boşluğu doldurmaktadır. Böylelikle irtibatını kaybetmeyen Fener takımı bu âhengini haf hattındaki çok kuvvetli kontrol ve tecrübesi olan bu üç oyuncuya istinat ettirmektedir. Fikret bu hatın ve dolaysile takımın nazımıdır.

Forvert hattı her mevkideki oyuncuların hususiyetleri itibarile Fenerbahçeliler için birer kıymettir.

Milli Küme maçlarında 39 gol yapmış olan hücum hattı Rebii, Naci, Melih, Yaşar, Fikret ve Basri olarak her zaman için hafhalarile ve birbirleriyle iyi anlaşan insicamlı bir hat olarak karşı taraf

Yarınki At Yarışları Üçlü bahislerde daha iyi bir sistem tatbik olunmalı

At yarışlarının ikincisi yarınki pazar günü, yine «Vellefendi» koşu meydanında yapılacaktır.

Bu güzel sporun memleketimizde, son seneler zarfında bir hayli rağbet bulmaya başladığını görüp te memnun olmamak imkânsızdır.

Bilhassa Ankarada, bu yarışlar henüz atların kıymeti itibarile değışile de seyircilerin alâkası bakımından büyük bir inkişaf göstermiştir.

Şehrimizde maatteessüf ancak sene altı hafta devam eden bu yarışları, organizatörleri büyük bir gayret ve hüsnüniyetle hazırladıkları halde, bunların tertip tarzında olduğu gibi, intizam cihetinden de bazı eksiklikler nazarı dikkati celbetmekten hall kalmamaktadır.

Mesela geçen hafta saat 2.30 dan sonra yarış yerine gelenler, az miktarda basıldığı anlaşılan müsabaka programını bulamamışlar ve yarışları takip etmekte bir hayli müşkülât çekmişlerdir.

Bu küçük fakat oldukça ehemmiyetli eksikliğin bu hafta telâfi edileceğini ümit ederiz.

Diğer taraftan, «Üçlü bahis» in tertip şeklini de biz doğru bulmuyoruz. Mesela oyunculardan biri malum olan üç muhtelif yarıştaki üç at üzerine oynuyor. Bu atlardan, birincisi ve ikincisi geliyor. Oyuncu merakla üçüncü atının alacağını netleceyi beklerken, bu atın koşmayacağı söyleniyor ve oyuncuya parası iade ediliyor.

Sırf kazanmak için bir miktar maddî fedakârlığa girmiş olan bir oyuncunun intihap ettiği üç attan ikisi birincilik aldığı halde, intihap ettiği üçüncü atı kosmuyor diye onu kazandığı iki birinciliğin «mevvalarından» mahrum etmek büyük bir haksızlıktır ve bu haksızlığı, muhasebe usulünde yapılacak bir tadilatla telâfi etmek mümkündür.

Nitekim Avrupa da «Repport» usulile yapılan bu nevi «Combinasyon» lu bahsi müşterekler şöyle tertip edilir:

Oynanan ilk at birinciliği kazanarak bir liraya mukabil 3 lira yapıyor. Bu 3 lira olduğu gibi ikinci atın üzerine gider. Bu ikinci at ta birinci gelir ve mesela 4 lira yaparsa oyuncunun 12 lirası olduğu gibi üçüncü atın üzerine gider. Eğer bu at koşmazsa oyuncuya oynadığı 1 lirası dağılır, fakat bilfiil kazandığı 12 lirası iade edilir. Yok at koşar da kazanmazsa o zaman bütün parası yanar.

Yani kısaca oynadığı üç attan birisi koşmadı mı oyuncunun bahsi iki at üzerinde devam eder.

Yukarıda da söylemiş olduğumuz veçhile muhasebe şeklinde yapılacak tadilatla bu işi dünyanın her tarafında tertip edildiği tarzda yapmak mümkündür.

Bu noktanın ehemmiyetle nazarı itibara alınacağını ümit ederek gelelim bu hafta yapılacak olan yarışların programına.

Yarın da, mühassıs arkadaşımız koşacak atlar hakkında tahminler yürütecek ve kazanması ihtimali kuvvetli olan atları bildirecektir.

BİRİNCİ KOŞU
(4 ve daha yukarı yaşda saf kan arap at ve kısraklarına mahsus).
Örnek (H. Güçlü) 57,5 kilo
Vural (F. Özaltnı) 58 kilo
Karakuş (H. Mutlu) 61 kilo

İKİNCİ KOŞU (HANDİKAT)
(3 yaşında yarım kan İngiliz taylarına mahsus).
Mükâfat: 345 lira - mesafe 1400 metre

Mehlika (F. Karaosman) 63 kilo
Tasvir (F. Karaosman) 58 kilo
Neriman (H. Kuru) 54 kilo
Altıntop (Ş. Kurgül) 53 kilo
Özen (Y. Organcı) 47 kilo

ÜÇÜNCÜ KOŞU
(Bir defada 2000 lira kazanmamış 3 yaşında yerli saf kan İngiliz taylarına mahsus).
Mükâfat: 355 lira - mesafe 1800 metre

Fais (F. Karaosman) 56,5 kilo
Mart Bir (F. Ath) 58 kilo
Mıs (N. Ath) 56,5 kilo
Gürayak (A. Tatlıgöl) 56,5 kilo

DÖRDÜNCÜ KOŞU (Yalova koşusu)
(Hiç koşu kazanmamış 2 yaşında saf kan İngiliz taylarına mahsus).
Mükâfat: 500 lira - mesafe 1000 metre

Rol (M. Hitt) 56 kilo
Umacı (F. Ath) 56 kilo
Yetiş (V. Kıvıncı) 54,5 kilo
Subutay (S. Temel) 56 kilo
Ayfer (Fahri Ath) 54,5 kilo

BEŞİNCİ KOŞU (Satış koşusu)
(4 ve daha yukarı yaşda saf kan arap at ve kısraklarına mahsus).
Vural (F. Özaltnı) 56 kilo
Ünlü (A. Gelış) 56 kilo
Yüksel (Fahri Ath) 56 kilo
Can (S. Balıkr) 60 kilo
Yaman (I. Ath) 60 kilo

in tehlike olmuşlardır. Netice olarak diyebiliriz ki; Fenerbahçe, idarecilerinin ve oyuncularının devamlı gayreti ve çalışması sayesinde haklı bir şampiyonluk kazanmaya muvaffak olmuştur.

Galatasaraylı yüzücü Orhan Yüzme Monitörü mü oluyor?
Eski Türkiye yüzme şampiyonlarından Galatasaraylı Orhan yüzme monitörlüğe tanzif edileceği haber alınmıştır.

Antrenörsüz çalışmakta olan ve içlerinde birçok istidatların bulunduğu yüzücülerimiz için Orhan gibi kıymetli bir ağabey kazanmak bulunmaz bir nimettir. Klas derecelerine erişmiş bulunan yüzücülerimize elbette bir monitör lâzımdır. Bunun temin edilmiş olması seviniçli bir haber olduğu gibi bu hocanın Orhan olması da bu seviniçli çoğaltacak bir hâdisedir. Genç sporcularımıza muvaffakiyetler dileriz.

Demirsporun yerine Ankara Gücü geldi
21 temmuz pazar günü bir maç yapmak üzere Fenerbahçe tarafından davet edilen Demirspor takımı bazı zaruri sebeplerden dolayı gelemezmiştir. Buna mukabil Ankara Gücü, takımını Demirspor oyuncularile takviye ederek şehrimize gelmiştir. Yarın Fenerbahçe takımının karşısında Demirspor değil Ankara Gücü takımını Demirsporla takviye edilmiş bir tarzda görecekiz.

Ankaradaki atletizm müsabakalarına girecek olan İstanbul at-

letizm takımı dün öğleden sonra 3 trenle hareket etmiştir. Mersinde yapılacak olan Bölgearası Futbol Grup birincilikleri Grupları Birincilik müsabakaları nihayetlenmiştir. Alınan teknik neticelere göre: Mersin Urfa 7-0, Diyarbakır Mardine 2-1, Malatya Hataya 2-0, Seyhan Çankırıya 6-0, Mersin Diyarbakıra 5-0, Malatya Seyhana 3-1 galip gelecek Mersin İdman Yurdu İçel Grubu Futbol birincisi olmuştur.

Tuvaletinizi yaparken Pudra altına daima KREM PERTEV sürünüz. Pudrayı sımsıkı tutar ve akmasına mâni olur. Yağlı ve yağsız olan tıp ve vazoları vardır.

KREM PERTEV
sürünüz. Pudrayı sımsıkı tutar ve akmasına mâni olur. Yağlı ve yağsız olan tıp ve vazoları vardır.

Resmî Daire ve Müesseselerin Nazarı Dikkatine:
Kâğıt buhranı dolaysile gazeteler hacimlerini tahdit etmek zaruretî karşısında kaldıklarından ilân fiyatlarına on kuruş zam yapmak mecburiyeti hasıl olmuştur.
Keyfiyeti alâkadar daire ve müesseselerin nazarı dikkatlerine arzederiz.

Devlet Hava Yolları Umum Müdürlüğünden: Tayyare ve Otomobil Benzini Alınacak

- 1 - İdaremizin hava ve yer nakil vasıtaları için Ankara, İzmir, Yeşilköy ve Adana tayyare meydanlarında teslim edilmek şartile 87.000 litre tayyare ve 40.000 litre otomobil benzini kapalı zarf usulile satın alınacaktır.
- 2 - Tayyare benzininin muhammen kıymeti 25.657 lira olup muvakkat teminatı 1924 lira 28 kuruş ve otomobil benzininin muhammen bedeli 10.283 lira olup muvakkat teminatı 771 lira 27 kuruştur.
- 3 - Eksiltme 29/7/940 tarihine müsbid pazartesi günü saat 11 de Ankara tayyare meydanında kâin Hava Yolları Umum Müdürlüğü binasında toplanacak komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.
- 4 - Bu işe ait fenni ve husulî şartnamelerle mukavele projeleri bedelsiz mezkûr yerden temin edilebilir.
- 5 - Taliplerin muayyen gün ve saatte yukarıda yazılı mahalde toplanacak komisyoña lâkal ihale saatinden bir saat evvel tekliflerinin verilmesi ve teminatı nakit olarak yatırmak istiyenlerin Ziraat Bankasındaki 3667 numaralı hesabı carimize yatırarak makbuzunun vesikaya raptı ve postada vukubulacak gecikmelerin nazarı itibara alınmayacağı ilân olunur. *3607* *5941*

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli 1882 lira olan Peşef kroşesi, Buşon füzibî, tavan duyu, demir aplık ve atölye armatüründen ibaret altı kalem elektrik malzemesi 23/7/1940 salı günü saat (10.45) on kırk beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır. Bu işe girmek istiyenlerin 141 lira 15 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesakalara tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu işe ait şartnameler Komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (6019)

Muhammen bedeli 9750 lira olan 130 adet lokomotif kazanlarını yıkamak için bezli ve dışı helezon telli lâstik hortum 29/7/1940 Pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır. Bu işe girmek istiyenlerin 731 lira 25 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesakalara tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu işe ait şartnameler Komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (3860) (3601)

Banlıyö katarlarına mahsus yolcu tarifeleri üzerinden satılan biletler aboneman katarları müstesna 16/8/940 tarihinden itibaren yalnız banliyö katarlarında muteberdir. Banliyö istasyonlarında tevakkufu olan ana hat trenlerine mezkûr tarihten itibaren binecek yolculara 101 No. lu tarife üzerinden bilet satılacaktır. Bu katarlara biletsiz veya banliyö biletlerle binen yolcular hakkında biletsiz yolcu muamelesi tatbik olunacaktır. Aboneman katarları minuzam ücretle tabî sür'at katarlarında gayri katarlarda yer müsait olduğu takdirde muteber tutulur. (3860) (3601)

ADEMI İKTİDAR VE BELGEVŞEKİĞİNE HORMOBİN
Tabletleri her eczanede bulunur
(Posta kutusu 1255) Galata, İstanbul
Reçete ile satılır

Fiyat Mürakabe Komisyonundan:

- 10 NUMARALI İLÂN: — Çay satışlarında ithalâtlar için kabul edilen gayri safi kâr haddinin âzami olarak % 12 den ibaret olduğu ilân olunur.
- 11 NUMARALI İLÂN: — Bu ilânın neşri tarihine kadar memleketimize ithal edilmiş olan asit-sülfirik, asitkloridrik ve asitnitrik için âzami olarak kabul edilen gayri safi kâr haddi %15 dir. Bundan sonra getirilecek asitler için vaziyetin icaplarına ve ithal şartlarına göre kâr haddinin %20 ye kadar arttırılacağı alâkadarlara ilân olunur. (6352)

Harp Okulu Komutanlığından:

Sivil liselerde ikmal kalmış talebelerin Harp Okuluna girebilmelerini temin maksadile kayıt ve kabul muamelesi, Eylül nihayetine kadar uzatılmıştır. İkmali olup Harp Okuluna girmeye istekli olan talebelerin şimdiden mensup oldukları askerlik şubelerine müracaat ederek muamelelerini ikmal ettirmeleri ve ikmalde muvaffak oldukları takdirde evvelce tekemmül ettirecekleri evrakile okula müracaatları ilân olunur. (293) (5996)

İstanbul Sıhî Müesseseler Artırma ve Eksiltme Komisyonundan:

- Leyli Tıp Talebe Yurdunun 900 adet yün, 3000 adet fildekos fanilâsile 3000 adet fildekos donu kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.
- 1 - Eksiltme 5/8/940 pazartesi günü saat 15.30 da Çağaloğlunda Sıhhat ve İhtimal Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyoña yapılacaktır.
 - 2 - Muhammen fiyat: Yün fanilâ 280, fildekos fanila 55, fildekos don 60 kuruştur.
 - 3 - Muvakkat teminat: 447 lira 75 kuruştur.
 - 4 - İstekiller şartnamesini her gün komisyoña görebilirler.
 - 5 - İstekillerin 1940 yılı Ticaret Odası veskasile 2490 sayılı kanunda yazılı veskalar ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile birlikte belli gün ve saatte komisyoña gelmeleri. (6324)

SATIŞ İLÂNI

İstanbul Dördüncü İcra Memurlüğundan:
Emine Halide tarafından Vakıf Paralar İdaresinden 24990 ikraz numarasile borç alınan paraya mukabil birinci derecede ipotek gösterilmiş olup borcun ödenmesinden dolayı satılmasına karar verilen ve tamamına ehlihvuk tarafından (1500) lira kıymet takdir edilmiş olan Beyoğlu, Fındıklıda, Molla Çelebi mahallesinin Canfeda Çıkmazi sokaklarında eski ve yeni 5 No. lu bir tarafı kahveci Hakkı zevcesinin menzili, bir tarafı Şamdanacı Mustafa varislerinin menzili, bir tarafı binbaşı Hüsnü menzili, tarafı rabî Canfeda Çıkmazi sokakile çevrili Kazasker Molla Çelebi Mehmet Ef. vakfından olan bir ahşap evin evsaf ve mesahası aşağıda yazıldığı:

Gayrimenkul Fındıklı caddesi üzerinde Canfeda Çıkmazi sokakında 5 taj No. sını taşıyan bahçesiz evdir.

ZEMİN KAT: Zemini çini döşeli ve el tulubasını havi taşlıktta bir oda, bir kiler, bir mutfak olup odanın altı bodrumdur.

BİRİNCİ KAT: İki oda, bir helâdır.

İKİNCİ KAT: İki oda, bir helâdan ibarettir.

Gayrimenkul ahşap olup birinci ve ikinci kat cephe odaları cumba- lıdır. Arkada ufak bir aralığ vardır. Elektrik ve terkos tesisatı mevcuttur.

Mesahası: Tamamı 43 metre murabba olup bunun 33 metre murabba bina, mütebakısı aralıktır.

Yukarıda hudut, evsaf ve mesahası yazılı gayrimenkulün tamamı açık arttırmaya konmuştur.

1 - İşbu gayrimenkulün arttırma şartnamesi 22/7/1940 tarihinden itibaren 939/2119 No. ile İstanbul 4 üncü icra dairesinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için açıktır. İlanda yazılı olanlardan fazla malumat almak istiyenler, işbu şartnameye ve 939/2119 dosya numarasile muayyetimezle müracaat etmelidir.

2 - Arttırmaya iştirak için yukarıda yazılı kıymetin yüzde 7,5 şüt nisbetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubu tevdi edilecektir. (Madde: 124)

3 - İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve İrtifak hakkı sahiplerinin gayrimenkul üzerindeki haklarını, hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını işbu ilân tarihidenden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbetlerle birlikte memuriyetimize bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicillile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kılınır.

4 - Gösterilen günde arttırmaya iştirak edenler arttırma şartnamesini okumak ve lüzumlu malumatı almak ve bunları tamamen kabul etmiş ad ve itibar olunurlar.

5 - Gayrimenkul 22/8/1940 tarihinde perşembe günü saat 14 ten 16 ya kadar İstanbul 4 üncü icra memurlüğünde üç defa bağırdıldıktan sonra en çok arttırana ihale edilir. Ancak arttırma bedeli muhammen kıymetin yüzde 75 sini bulmaz veya satış istiyenin alacağına rüçhan olan diğer alacakların bulunup ta bedel bunların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacaklarının mecumundan fazlaya çıkmazsa en çok arttırmanın taahhüdü hâkî makul üzere arttırma 15 gün daha temdit edilecek 6/9/1940 tarihinde cuma günü saat 14 den 16 ya kadar İstanbul 4 üncü icra memurlüğü odasında, arttırma bedeli satış istiyenin alacağına rüçhan olan diğer alacakların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacakları mecumundan fazlaya çıkmak şartile, en çok arttırana ihale edilir. Böyle bir bedel elde edilmezse ihale yapılmaz ve satış talebi düşer.

6 - Gayrimenkul kendisine ihale olunan-kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı fesholunarak kendisinin evvel en yüksek teklifte bulunan kimse arzetsnis olduğu bedelle almalı zati olursa ona, razi olmaz veya bulunmazsa hemen on beş gün müddetle arttırmaya çıkabilir en çok arttırana ihale edilir. İki ihale arasındaki fark ve geçen günler için yüzde 5 den hesap olunacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın memuriyetimizce alıcından tahsil olunur. (Madde: 133)

7 - Alıcı arttırma bedeli hatieinde olarak yalnız tapu ferağ harcı, yirmi senelik vakıf taviz bedelini ve ihale karar pullarını vermezse mecburdur.

Müterakim vergiler, tenvirat ve tanzifat ve tellâliye resminden mütevellit belediye rüsumu ve müterakim vakıf icaresi alıcıya ait olmayıp arttırma bedelinden tenzil olunur.

İşbu gayrimenkulün yukarıda gösterilen tarihte İstanbul 4 üncü icra memurlüğü odasında işbu ilân ve gösterilen arttırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur. (6349)

Üsküdar İcra Memurlüğundan:

Üsküdar da Selmanağa mahallesi Mahkeme arkası sokak 13 No. da Hacı Mahmut:

Maheur Cevat vasisi Hatice vekili avukat Kâmi Nazım Dilman tarafından Üsküdar Sulh Birinci Hukuk hâkimliğinden istihsal edilen ve Üsküdar da Römi Mehmet Paşa mahallesinde Arasta sokakında kâin atik 4, cedit 4 No. lu gayrimenkul üzerindeki Üsküdar Bıdayet mahkemesi mukavelât muharrirliğinin 18 Haziran 303 tarih ve 25 No. lu yazisile Tescifatı Hümayun müdürü ve Derşadet Bilâdi Selâse manav esnafı pazarbaşı müddealeyh Hacı Mahmuda izafetle vekil pazarbaşı Osmanın alacağından dolayı mevzu haczin fekkini ve alacağını iptalini havî ilâmın icrası istemesi üzerine namızca çıkarılan icra emri ikametgâhımızın meçhuliyetinden dolayı bilâteblig iade edilmiş olduğundan Üsküdar icra tetkik merceinde bir ay müddetle ilânen tebligat ifasına karar verilmiştir. Bu müddet zarfında tetkik merceinden veya temiz veya hut iadei muhakeme yolile ait olduğu mahkemeden icranın geri bırakılması daîr bir karar getirilmedikçe Üsküdar da Römi Mehmet Paşa mahallesinde Arasta sokakında atik 4, cedit 4 No. lu gayrimenkul üzerindeki mevzu haczin fekkedileceği teblig mekammına kâim olmak üzere ilân olunur.

FEMİL ve BAĞI

Her eczanede, kadın berberlerinde ve tuvalet mağazalarında bulunur.

RAŞİT RIZA TİYATROSU

Bu akşam Beylerbeyi İskele Tiyatro Bahçesinde **SÜRTÜK** Komedî 3 Perde

Tasviri Efkâr

Nüshası (5) Kuruştur.

Abone Şeraiti (Türkiye Harcı için içi)
Senelik 1400 Kr. 2700 Kr.
Üç aylık 750 > 1450 >
Bir aylık 400 > 800 >
Bir aylık 150 > yoktur.

Sahibi: Z. T. EBÜZZİYA
Neşriyat Müdürü: C. BABAN
Basıldığı yer: Matbaai Ebüzzıya

Asipirol Necatı Ağrı, sızıların, nezle, grip, romatizmanın ilâcıdır. Bahçekapı; Salih Necati